OB PRAZNIKU DELOVNIH LJUDI

Odprla si šole in parke
z modrim in rdečim cvetjem
in domove oddiha. In pregraje rušiš in
rožo zalivaš
na oknih, ki z njih je zijala beda.
In dim iz tvojih tovarn
brani tvojo resnico.

In ko se rudarji spuščajo v osrčje zemlje –
branijo tvojo resnico.
In ko stroji tiskajo »Manifest« in »Oktobrsko« –
branijo tvojo resnico.
In kadar te gledam v bodočnosti –
opevam tvojo resnico.
Opevam tebe in pojem o moči, ki te je rodila

Poštnina plačana v gotovini

snežnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

LETO III. ◆ ŠTEVILKA 5 MAJ 1964 CENA 20 DIN

Naše razprave pred VIII. kongresom ZKJ

Predkongresna dejavnost ZK naše občine

Osmi kongres ZKJ je pred nami. Komunisti se bodo morali v [illegible] različnimi pozitivnimi in tudi negativnimi tendencami današnjih družbeno-političnih dogajanj v naši občini.

Uspehi so tu in so nedvomno odraz vztrajnega, sistematičnega in kreativnega delovanja naših delovnih ljudi in vseh subjektivnih sil občine. Nedvomno pa uspehe spremljajo tudi določene napake, ki se pojavljajo na tej stopnji razvoja materialnih proizvajalnih sil in socialističnih družbenih odnosov.

O napredovanju, uspehu moramo vsekakor posvetiti dobršen del časa tudi napakam ter jih vztrajno odpravljati. Tako bomo lahko prispevali svoj delež za osmi kongres tudi mi.

V naši občini smo imeli že nekaj posvetov s komunisti glede dejavnosti in orientacije komunistov v tej predkongresni dobi. Osrednje vprašanje, ki bo v predkongresni dobi predmet razprav in analiz ter nadaljnjih realizacij, pa je vprašanje delitve dohodka in čistega dohodka po delu ter vprašanje samoupravljanja proizvajalca znotraj vsake posamezne delovne organizacije in občine.

V prvi polovici marca smo imeli posvet komunistov, ki delajo na vodilnih delovnih mestih v delovnih organizacijah občine ter z republiškimi poslanci in sekretarji in sekretarji vseh osnovnih organizacij ZK.

Razprava je pokazala, kje velikokrat tičijo vzroki znotraj delovnih organizacij in občine, ki v dobršni meri povzročajo stagnacijo graditve sistema nagrajevanja po delu in nadaljnjega razvijanja samoupravljanja. Tovariš Dušan Primc je v razpravi izrazil mnenje, da je dodatek za stalnost na delovnem mestu v nasprotju z delitvijo po delu. Temu mnenju so se pridružili še drugi diskutanti in na posameznih primerih podkrepili to mnenje. Tako imajo nekateri delavci in vodilni uslužbenci v KIK in Lesonitu samo nekaj sto metrov oddaljene domove od delovnih organizacij in imajo celo po 5.000 dinarjev dodatka na stalnost. Vprašanje pa je, ali so upravičeni na tak dodatek prav tako kot tisti, ki se vozijo s kolesi in avtobusi iz oddaljenih vasi.

Ing. Jože Žnidaršič je poudaril, da bi bil dodatek za stalnost na delovnem mestu za kmetijske delavce nujen, čeprav se je tudi on strinjal, da je to v nasprotju z delitvijo dohodka po delu. Svoje mnenje je utemeljeval s tem, da je fluktuacija delovne sile v kmetijstvu zelo velika.

Tovariš Jože Bubnič je bil mnenja, da zaradi pomanjkljivih predpisov nimamo nekih startnih meril pri nagrajevanju. V Lesonitu lahko nudijo uslužbenki startno osnovo mesečnih prejemkov včasih dosti višjo, kot pa jo lahko nudi neka druga delovna organizacija.

Rezultat nagrajevanja v Lesonitu je dolgotrajen trud družbe in kolektiva, je poudarjal v svoji razpravi Teo Širdelj. Danes je težnja po še nadaljnjem povečanju osebnih dohodkov, a se kolektiv včasih odreče tudi tega zaradi nadaljnjega razvoja delovne organizacije. Sistem nagrajevanja je star in ne ustreza predvsem pri uslužbencih. Se pa v zadnjem času iščejo boljša merila.

Pravilniki o nagrajevanju so nepopolni, je ponovno poudarjal

(NADALJ. NA 5. STRANI)

Bistrica — prečuden kraj

ČLANEK BERITE NA 10. STRANI

Dosedanja rast in nadaljnji razvoj

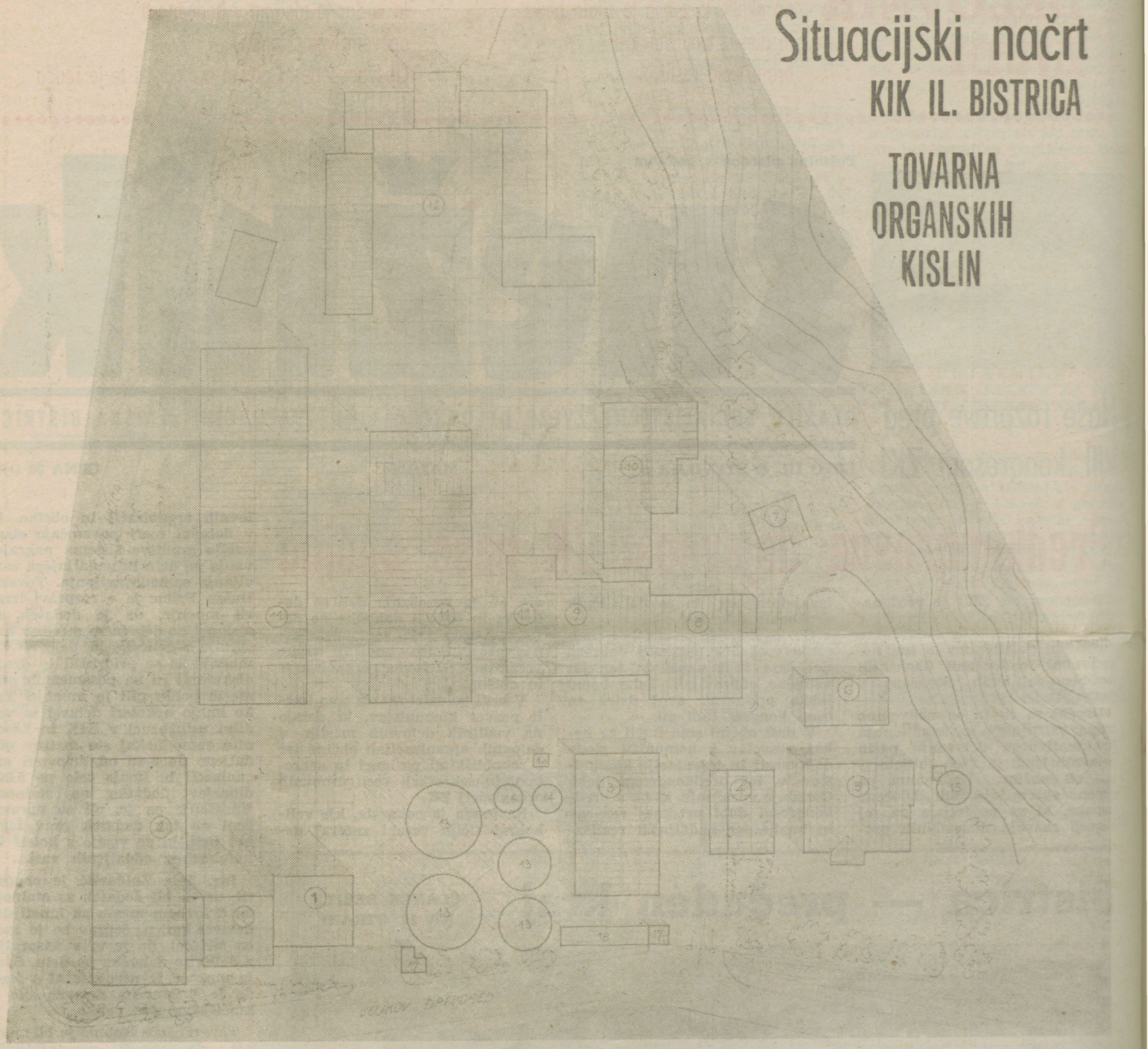

LEGENDA: 1. uprava, 2. sklad izdelkov, 3. sklad surovin, 4. menza rekreacija, 5. kotlarna, 6. garderoba kopal., 7. laboratorij, 8. proizv. mleč. kisl., 9. proizv. vinske kisl., 10. predel. vinskih drozi, 11. proizv. citr. kisl., 12. remontni obrati, 13. rezerv. za melaso, 14. rezerv. za H_2SO_4, 15. rezerv. za mazut, 16. črpalka za melaso, 17. čuvajnica, 18. kolesarnica.

Mlekarna, ustanovljena 1896. leta, Zadružnik, Tovarna organskih kislin (TOK), Kmetijsko industrijski kombinat (KIK) — različna imena za isto podjetje v Ilirski Bistrici, ki pa vendar kažejo na neprestano rast te naše gospodarske organizacije.

Če dnevno spremljamo dogodke, ne moremo v toliki meri dojeti tempo razvoja, kakor pa če napravimo kratek sprehod v zgodovino podjetja zadnjih 10 ali 15 let.

Osnova vsega razmaha proizvodnje je bila pravzaprav stara mlekarna — danes le še privesek ostalih obratov.

Leta in leta je mlekarna zbirala iz bližnje in daljne okolice mleko in ga delno prodajala svežega, ali pa ga predelovala v surovo maslo. Stranski produkt predelave masla — sirotko, pozneje tako iskano surovino — so porabljali za krmo živini, ali pa jo zlivali proč. Leta 1949 so storili prvi korak, da bi obrat usmerili v industrijo. v Hrušici so postavili delavnico za predelavo sirotke v kazein, osnovo za izdelavo lepila, ki se uporablja v lesni industriji. Pozneje so prenesli ta obrat v Ilirsko Bistrico. Toda proizvodnja kazeina ni imela večjih perspektiv. Splošna industrializacija je terjala drugačno usmeritev. Najprej so pomislili na predelavo sadja spričo tega, da je naš kraj sredi sadjarskega območja. Toda ta načrt ni bil realiziran. Kaj sedaj?

Leto 1954 pomeni preobrat v nadaljnjem razvoju. Na pobudo univ. prof. ing. Friderika GERLA so pričeli s pripravami za proizvodnjo kalijevega bitartrata, osnovnega sestavnega dela za pecilni prašek. Osnovna surovina za ta produkt je vinski kamen, ki ga je bilo dovolj v vinorodnih krajih naše domovine. Kmalu se je pokazalo, da bo plasiranje tega produkta težavno

Kmetijsko industrijskega kombinata

spričo dejstva, da obstajajo za pecilni prašek cenejše surovine. Nova ideja — iz vinskega kamna naj bi izdelovali vinsko kislino, zelo važen produkt, ki se uporablja v kemični in prehrambeni industriji. Postopek za izdelavo sta izdelala ing. Škafar in ing. Gomboc, tedaj še študenta kemije v Ljubljani.

Vinskega kamna je bilo za tedanje potrebe dovolj, toda treba je bilo organizirati zbiranje po vinorodnih krajih Jugoslavije. Po Dalmaciji in otokih je podjetje pričelo odkupovati vinski kamen po 40 dinarjev za kilogram.

Vzporedno z odkupom pa je seveda rasla tudi cena in dosegla že 140 din. K temu je pripomogla še konkurenca podjetja »Radonja« iz Siska, ki se je bavila z istovrstno proizvodnjo.

Prodajna cena vinske kisline je bila tedaj 5.500 din. Da bi osvojili trg, je bilo potrebno neprestano racionalizirati roizvodnjo, nižati ceno in izboljšati kvaliteto. Naše podjetje je to preizkušnjo odlično prestalo. Naslednje številke o tem najbolj zgovorno pričajo:

Leto	Cena vin. kisl. din	Cena vin. kamna din	Pr. dav.	Povpr. mes. doh. del. din
1955	5.500	40	12 %	8.000
1963	1.500	160	25 %	30.000

Kljub temu, da se je količina proizvedene vinske kisline od leta 1956 strmo dvigala, ni moglo podjetje zadostiti vsem naročnikom. Osnovne surovine, vinskega kamna, ni za povečano proizvodnjo dovolj na razpolago. Treba je bilo najti izhod iz tega položaja. V vinorodnih predelih ostaja na tone vinskih droži. Ing. Škafar je s sodelavci izdelal postopek, kako pridobivati vinsko kislino iz droži. Da bi se izognili velikim prevoznim stroškom, so pravkar začeli realizirati načrt, po katerem bodo v vinorodnih krajih (n. pr. v Srbiji) s pomočjo kooperantov postavili obrate, v katerih bi predelovali iz vinskih droži polprodukt — kalcijev tartrat, tega pa v domačem obratu v vinsko kislino. Prototip takega obrata je že postavljen v Ilirski Bistrici in bo šel v pogon 1. maja letos. Prodajne možnosti za vinsko kislino so še zelo velike.

Poseben uspeh pomeni prodor v farmacevtsko industrijo — pač po zaslugi kvalitete.

Zgodba o mlečni kislini

Vzporedno s proizvodnjo vinske kisline je podjetje osvajalo proizvodnjo mlečne kisline, prav tako važnega artikla v usnjarski, tekstilni in prehrambeni industriji ter v farmacevtiki. Za mlečno kislino tvori osnovno surovino sirotka. S težavo je dobilo podjetje preko kmetijske banke v Beogradu potrebne investicijske kredite. Prvotno nezaupanje v proizvodno sposobnost podjetja je kasnejši razvoj docela ovrgel. S proizvodnjo so pričeli leta 1957. Dotlej je kril celotne jugoslovanske potrebe uvoz. Ko se je pojavila domača mlečna kislina na trgu, si je le s težavo utirala pot.

Porabniki so bili sprva nezaupljivi glede kvalitete, poleg tega pa je grozil še rotako uvrstili med najmočnejše producente mlečne kisline na svetu!

In citronska kislina?

Za vsako industrijo, posebno pa kemično, je potrebno povečati število proizvajanih artiklov. Leta 1958 se je pojavilo močnejše povpraševanje po citronski kislini, ki se uporablja podobno kakor vinska potegovalo kar pet, šest reflektantov, ki so nastopili z obsežnimi elaborati in zahtevali poleg ostalih investicij še okrog 100.000 $ deviznih sredstev za odkup proizvodnega postopka iz ZDA. Toda naši strokovnjaki, ing. Kovač, ing. Škafar in ing. Gomboc so se lotili dela in izvedli postopek pridobivanja citronske kisline iz melase. S programom na 16 tipkanih straneh in z vzorcem izdelane citronske kisline je podjetje nato dobilo kredite ter pričelo s proizvodnjo. Lanska proizvodnja je dosegla 111 ton, v sedemletnem planu pa se bo dvignila na 1.500 ton. In kako bo s plasmanom? Brez skrbi! Samo Indija je n. pr. pripravljena skleniti pogodbo za 2.000 ton letno!

mlečna proizvodnja znaša 30 ton, lanski plan pa so presegli za 35 %. Surovina je zagotovljena, z letošnjimi investicijami bodo razširili proizvodnjo tako, da bodo po povsem realnih kalkulacijah dosegli v 7-letnem planu letno proizvodnjo 3.000 ton in se

Nadaljnji načrti sedanje težave

Zaradi nadaljnjega povečanja asortimenta so pričeli pripravljati postopke za izdelavo oksalne in mravljične kisline, ki se uporabljata za konserviranje silažne krme, sadja, v tekstilni industriji, za belenje itd. Osnovne surovine za izdelavo teh produktov so povsem različne od prejšnjih, kajti za proizvodnjo teh kislin po principu sinteze je potreben koks, pravzaprav ogljikov monoksid in natrijev lug. Vendar so proizvodnjo začasno odložili, ker je celoten kolektiv povsem angažiran pri povečanju proizvodnje ostalih kislin.

Pri dosedanji proizvodnji je predstavljala ozko grlo para in pa voda! No, tudi v tem pogledu je že mnogo storjenega. Stara lokomotiva onstran ceste bo šla kmalu v zasluženi pokoj. Že v tem mesecu bo začel obratovati nov kotel, izdelek tovarne »Djuro Djaković«, ki bo ogrevan z mazutom. Končno bodo okoliški prebivalci rešeni črnega dima! Tudi glede vode so bile težave. Za hlajenje potrebuje obrat velike količine vode. Za proizvodnjo enega kilograma ci-

(NADALJ. NA 4. STRANI)

(NADALJ. S 3. STRANI)

tronske kisline je potrebnih 35 litrov vode! Če ostane obrat le eno uro brez vode, pomeni to 200.000 din izgube. Poleg tega se je voda iz vodovodnega omrežja podražila. Letna poraba bi stala podjetje 25 milijonov dinarjev. Zato so se odločili, da bodo postavili lastni vodovod in speljali vodo iz reke Reke, saj za hlajenje ni potrebna povsem čista voda. Tudi to delo je bilo opravljeno in s tem tudi ovire za nemoteno delo.

Ena od nadaljnjih nalog bo seveda neprestano zboljševanje proizvodnje, odkrivanje rezerv, krajšanje proizvodnega postopka. Že doslej je podjetje doseglo pri tem lepe uspehe in vsi pogoji so dani, da bodo v doglednem času dosegli stopnjo proizvodnosti, kakršna velja drugod v svetu.

Kako pa v kmetijskem sektorju proizvodnje?

Osnovna težnja kmetijske proizvodnje je ne samo povečati proizvodnjo, temveč tudi zmanjšati proizvodne stroške. V načrtu imajo, da bi povečali število molznic od sedanjih 80 na 400. V Jablanici pripravljajo hlev za 200 molznic, v Zabičah, na Turnu in v Bitnji. Obširni so načrti glede kooperacije s kmeti, ki jo je treba postaviti na boljše temelje.

V splošnem bo treba načrtno skrbeti za strokovni in kvalificirani kader, uvesti lastno strokovno izobraževanje, izdelati profile poklicev ter še nadalje intenzivno izboljševati družbeni standard. Poleg toplega obroka bodo delavci lahko dobili tudi kosilo po regresiranih cenah. Poskrbljeno je za rekreacijo z veekend hišicami v Moščeniški dragi in na Sviščakih; v preteklem letu je bilo danih v uporabo 7 stanovanj, gradijo pa še 12 stanovanj.

Poudariti moramo, da je obrat mlečne kisline že prešel na 42-urni tednik, sedaj pa proučujejo možnosti tudi za ostale obrate.

Ob zaključku se na tem mestu zahvaljujemo vsem tovarišem, ki so sodelovali v razgovoru in nudili potrebne informacije, predvsem pa tovarišu direktorju Jožetu Bubniču, ing. Gombocu, ing. Kovaču, ing. Žnidaršiču, predsedniku centralnega delavskega sveta tov. Vitomirju Deklevi in Jožetu Vičiču, predsedniku upr. odbora. Prihodnjič pa še kaj več o ostalih dejavnostih in problematiki.

*

Celotni kolektiv, ki je z vztrajnostjo in delovno vnemo prebrodil mnoge težave na svoji dosedanji poti, zasluži priznanje naše skupnosti. Doseženi uspehi pri proizvodnji in spodbudne perspektive nudijo vse pogoje, da se bo še nadalje poglabljal sistem samoupravljanja in da se bo še povečala skrb za družbeni standard članov delovnega kolektiva. Vso srečo na nadaljnji poti!

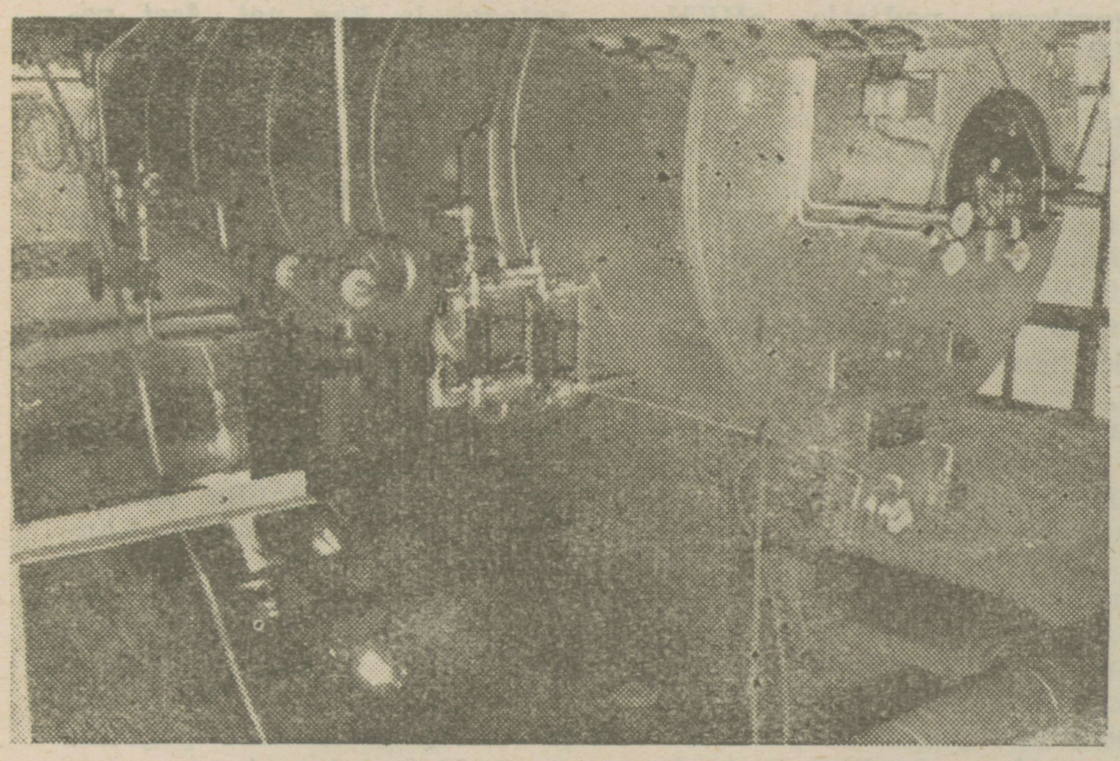

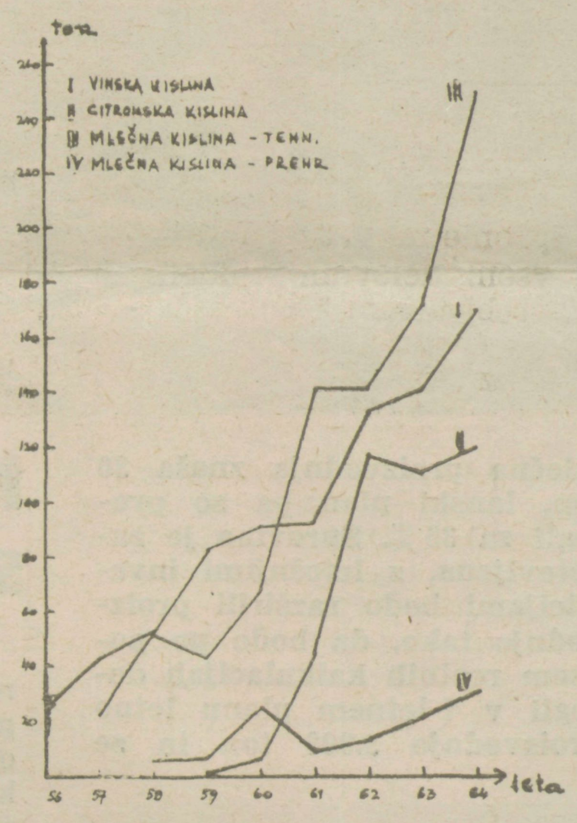

Knežaku bodo povečali število pitancev za 200 glav, tako da bi povečali letno proizvodnjo mleka na 1 milijon litrov in proizvodnjo mesa od sedanjih 113 na 250 ton. Obenem bi ukinili nerentabilne obrate v

TABELA KOLIČINSKE PROIZVODNJE NAJVAŽNEJŠIH ARTIKLOV

Leto	Vin. kisl.	Citr. kisl.	Mleč. kisl. tehn.	Mleč. kisl. prehr.
1956	25	—	—	—
1957	42,2	—	22,2	—
1958	52,2	—	50,8	6
1959	82,2	1	43	7
1960	91,4	6,8	68,8	24,3
1961	92,9	45,4	140,9	9,4
1962	133,2	117,5	141,9	13,4
1963	141,2	111,2	170,8	20,9
1964				
plan konč.	170	120	250	30
inv.	500	1500	3000	

OBČNI ZBOR GASILCEV V LESONITU

V soboto, 14. marca, je bil v LESONITU redni letni občni zbor prostovoljnega industrijskega gasilskega društva.

V prisotnosti vseh 40 članov in gostov je občni zbor otvoril predsednik tov. Škabar.

V poročilih predsednika, poveljnika, tajnika in drugih je bila poudarjena vloga in namen gasilskega društva v tovarni. Delo društva je bilo v preteklem letu dobro in želja vseh je bila, da bi tako nadaljevali tudi v letošnjem letu.

Društvo ima na razpolago precej gasilske opreme. V letošnjem letu bodo kljub temu nabavili še poleg ostalega 1 črpalko in 2 dihalna izolirna aparata. Tako bo tudi ta skupina v stalni pripravljenosti ob morebitnih potrebah bodisi v tovarni ali izven nje.

-ko

Mladinska konferenca v Kmetijsko industrijskem kombinatu

Mladinska konferenca v KIK ni bila pomembna samo kot letna konferenca mladine; važna je bila predvsem zato, ker smo na njej izvolili enotno vodstvo. Mladinske organizacije, ki so životarile po EE in obratu, so se združile v en aktiv, ki šteje 107 članov.

V razpravah na konferenci so mladinci izrazili svoje želje in si postavili načrt dela. Kljub slabim pogojem (pomanjkanje prostorov ter razkropljenost mladincev po vaseh) si iz razprav ter predlogov čutil, da si želijo sodelovanja na športnem in kulturnem področju in pa da spremljajo delo podjetja. Ustanovili bomo ekipo za odbojko in strelsko družino. Skupno s sindikalno podružnico pa bi radi izdajali glasilo v okviru kombinata.

V kolikor nam bodo dopuščala finančna sredstva, bomo organizirali srečanja ter družabne večere, kamor bi povabili sovrstnike drugih kolektivov.

Konferenca je obravnavala tudi probleme dela in važnejše probleme gospodarskega značaja.

Udeleženci mladinske konference v podjetju KIK

Z letne konference združenja borcev NOV

11. APRILA JE BILA V ILIRSKI BISTRICI LETNA KONFERENCA ZDRUŽENJA BORCEV NOV ZA OBČINO ILIRSKA BISTRICA. TU SO SE ZOPET SREČALI BRATJE PO SRCU IN DUHU, KI JIH ŽE PREKO DVAJSET LET DRUŽI NERAZDRUŽLJIVA VEZ. PREDNJE JE STOPIL PREDSEDNIK ORGANIZACIJE TOV. ANTON DOLGAN-BRANKO, NOSILEC SPOMENICE. STOPIL JE PRED TISTE, KI SO Z NJIM DELILI VSE TEŽAVE NAŠE REVOLUCIJE. KORAK MU JE PROŽEN, NASTOP SPROŠČEN, V SVOJEM IZVAJANJU JE ISKREN IN JASEN. POZDRAVIL JE DELEGATE IN GOSTE TER NATO PODAL POROČILO.

Takoj v začetku jih je spomnil na prehojeno pot v letu 1963, ki je bila polna uspehov. Ta je terjala čestokrat največje napore prav od borcev samih. Doseženi napredek na vseh področjih našega družbenega življenja se odraža predvsem v uresničitvi postavljenih planskih nalog. Te naloge so uresničevali vsi delovni ljudje, v katerem sestavu so sodelovali tudi borci iz revolucije. Pripomnil je tudi, da kljub velikemu prizadevanju pri izvrševanju zadanih nalog ni bilo mogoče dosledno rešiti vseh tistih nalog, ki so bile nakazane. Težišče dela naše organizacije bo še nadalje ostalo na urejevanju vprašanj borcev najbolj primernih kriterijih. Prav zato smo do nerešenih vprašanj strpni. Tovariš Branko je ugotovil, da se naša organizacija krepkeje uveljavlja nasproti tistim, ki zavestno ali podzavestno maličijo našo izbojevano revolucijo. V zvezi s tem je bil sklican VI. plenum CK ZKJ in CK Slovenije, ki je predvsem nakazal smer ter zavzel stališča za nadaljnje delo. Večkrat smo ozkosrčni in osebni do reševanja posameznih vprašanj borcev. Dostikrat jih rešujemo zaradi datuma samega ali še češče zaradi občutljivosti človeka – borca, ki nima vselej potrpljenja, da bi v praksi reševal probleme, ki so zanj življenjskega pomena. V dvajsetih letih smo pač prišli tako daleč, da smo ustvarili pogoje, ki omogočajo, da ne gledamo več tako malenkostno pri reševanju nekaterih življenjskih problemov borcev – ljudi, ki so v težkih letih osvobodilne borbe iz dneva v dan izpostavljali svoje življenje za lepšo bodočnost naših narodov – ljudi, ki so se tudi po vojni popolnoma žrtvovali za lepšo bodočnost naših generacij. Rešujemo probleme borcev ne kot privilegij, ampak s stališča pravic. Nato je tovariš Branko prešel na organizacijski del poročila. Povedal je, da je občinski odbor v času enoletne mandatne dobe reševal vrsto obširnih nalog. V preteklem letu, ko smo praznovali 20. obletnico priključitve Primorske k Jugoslaviji, je bilo zelo razgibano delovanje na vseh področjih družbeno-političnih dejavnosti. Seznanil je člane z vrsto izvršenih akcij in ugotavljal, kaj vse je pripomoglo k nudenju uspešne pomoči krajevnim organizacijam. Omenil je, da je na področju našega združenja 27 vaških in krajevnih organizacij zveze borcev. V nadaljevanju je govoril o delu sekcije internirancev, ki je zbirala in urejevala podatke umrlih v taboriščih in podatke preživelih zapornikov in internirancev. Žal, da je sekcija zanemarila gibanje zgodovinskega gradiva iz življenja in trpljenja političnih zapornikov in internirancev. Premalo je bilo tudi narejenega glede urejanja zgodovinskih podatkov iz časa NOB na področju naše občine. Zamudili smo čas, ko so imeli naši borci in aktivisti še svež spomin. Podali bi nam lahko zanesljivo gradivo o nastanku in razvoju OF in KP v naši občini. Nekaj takega gradiva je sicer zbranega, ki ga je pa treba še preveriti. Komisija za spomeniško varstvo je skrbela za ureditev grobišča na Premu in v Knežaku in uredila vse potrebno za postavitev spominske plošče na osnovni šoli v Preložah in spominske plošče na Kalcu, ki naj bi spominjala na prvi zbor aktivistov OF na področju gornje Pivke leta 1941. Tovariš predsednik je opisal delo komisije za reševanje zadev borcev, obrazložil stanovanjsko vprašanje borcev in pomoč otrokom padlih borcev. Izčrpno je govoril o zahtevnem delu komisije za priznanje posebne delovne dobe iz NOB in omenil, da je komisija obravnavala do sedaj 247 zahtevkov. Dolžnost naših krajevnih združenj – kot posameznih verodostojnih prič je, da se kar najbolj potrudijo, da se to svojstvo prizna slehernemu udeležencu NOB, ki ima do tega pravico. Ista dolžnost veže tudi omenjene proti vsem neopravičencem tega svojstva. Pri nakazovanju bodočih nalog se je tovariš Dolgan nekoliko zadržal. Dejal je, da je odmera pokojnine od povprečja zadnjih let, v katerih večina borcev zaradi naporov v preteklosti ni več tako produktivna, za njih neugodna. Nadalje je govoril o vzgojni nalogi organizacije ZB.

Izkoristiti bi bilo treba vsako priložnost – tako v šoli kakor izven nje – da bi borci odhajali z mladino v kraje, ki so za nas zgodovinskega pomena, kjer bi jim tolmačili dogodke, ki so tako rekoč rušili stari družbeni red. Zlasti taborniška organizacija bi nudila za to dobro podlago. Nekdanji borci naj bi čutili posebno dolžnost v zvezi s proslavo dokončne osvoboditve Jugoslavije in prekomorskih enot, katere so prav tu bojevale zaključne boje. 4. julija 1965 naj bi na tej proslavi ponovno oživeli spomini borcev na težke dni kovanja bratstva in enotnosti. Pripravljalni odbor naj bi izdelal program proslave in stopil v stik z odbori ZB v Hrvatski, Istri in Primorju. Posebno pereče pa je urejanje socialne dejavnosti, kar izvira iz močnega angažiranja teh krajev v NOB. Prav zaradi tega se iz dneva v dan pojavljajo večji socialni problemi. Precejšnje število borcev še vedno nima urejenih dokumentov, ki bi jim zagotovili pokojnino ali pomoč. Krajevne organizacije naj bi imenovale komisije, ki bi pomagale vsem borcem pri ureditvi delovne dobe in posebne delovne dobe. Večkrat se jasno kažejo nerazumevanja gospodarskih organizacij, ki na primer pošiljajo borce na odbor ZB, kljub temu, da vsak ve, da naše združenje ne razpolaga ne s stanovanji, ne z delovnimi mesti. Nekoliko boljši so odnosi glede štipendiranja otrok borcev, toda ne pri vseh delovnih organizacijah. Naša konferenca se vrši v času, ko pristopamo k pripravam za VIII. kongres ZK Jugoslavije. Pri tem smo prav tako mi borci poklicani, da čiščevanju idejno političnih stališč in s polnim poletom pristopimo k razreševanju protislovij, ki se pojavljajo na današnji stopnji razvoja. Izdelava statutov, uvedba 42-urnega delovnega časa, dvig produktivnosti v podjetju in pri ostalih dejavnostih je tudi prvenstvena skrb delovnih ljudi – borcev. Nujno je potrebno analizirati predpise glede priznavalnine, ki se morajo spremeniti, ker so primeri občinskih priznavalnin prava miloščina, ki jo posamezniki prejemajo. Borcem, ki so upokojeni na podlagi 73. in 80. člena zakona o pokojninskem zavarovanju, ne zadoščajo sredstva za normalno in človeka vredno življenje.

Ker je bil dan pač temu namenjen, so se borci po navdušeno sprejetem poročilu tov. Branka pogovorili o stanovanjski problematiki borcev, o dograditvi spomenika v Vojkovem drevoredu in o proslavi prekomorskih brigad. Nadalje o upokojitvi borcev po 80. členu, o strokovnem usposabljanju tistih, ki jih je vojna zatekla v najmlajših letih, o razliki med aktivisti in aktivnimi borci ter o priznavalninah in pomoči otrokom umrlih borcev. Z zanimanjem so razpravljali o proslavi 23. februarja v Koritnicah, o denarni pomoči pri zdravljenju invalidov v Strunjanu in enotni so bili v tem, naj bi se napisala zgodovina NOB domačega kraja. Omenili so, naj bi tekoče probleme organizacije predlagali občinski skupščini. S strani pripadnikov JLA je bila izražena želja, naj bi odhajala mladina tudi v vojaške akademije. Potrebno bi bilo v gospodarskih organizacijah reševanja perečih problemov borcev, ustanoviti aktive ZB zaradi hitrejšega kjer naj bi formirali tudi fond za pomoč omenjenim. Poudarjeno je bilo tudi, da urejevanje vlog za delovno in posebno delovno dobo terja mnogo časa. Delegati iz sosednje republike Hrvatske so ugotavljali, da datum 9. september 1943, ki ga omenja pokojninski zakon, tudi zanje ne odgovarja. Predsednik okrajnega odbora ZB je priporočil skupščini v pretres problem stanovanj borcev na vasi. Da ne bi propadla, bi prizadete mogoče oprostili plačevanja davkov, če ne v celoti vsaj delno. Priporočil je tudi, naj bi jubilej prekomorskih brigad ovekovečili z izdajo zgodovine NOB v domačem kraju. Mnenja je bil, da je treba rešiti tudi problem 9. september 1943.

Konferenca se je zavlekla še en del popoldneva. Borci so si povedali vse, kar jih teži. Ob zaključku so poslali resolucijo tov. Titu in tov. Mihi Marinku in Združenju borcev Jugoslavije.

Predkongresna dejavnost komunistov naše občine

(NADALJ. S 1. STRANI)

ing. Jože Žnidaršič. Delavec je plačan po učinku na delovnem mestu, dočim so preddelavci, obratovodje itd. plačani po ustvarjeni realizaciji obrata. Učinek na posameznih delovnih mestih se včasih kar bistveno spremeni, učinek realizacije v celotnem obratu pa se mesečno bistveno ne spremeni. Prav zato je velikokrat neposredno prizadet ravno proizvajalec. To tudi povzroča, da so včasih preddelavci in uslužbenci nezainteresirani in neodgovorni za svoje delo, ker so dobro stimulirani.

Tovarišica Marica Oblakova je poudarjala, da bi v vsakem pogledu morali komunisti, ki so na vodilnih mestih, biti bolj odgovorni. Predvsem pa je treba nastopati enotno v prid naše družbene skupnosti. Nemogoče si je zamisliti komunista, da stremi na svoja stališča že nekaj dni po seminarju, kjer je bilo govora o kadrih, samokritiki, kritiki itd. Čut za samokritiko in kritiko se zgublja zaradi slabše partijske zavesti posameznih komunistov. Tudi Anton Kobal je s svojo razpravo posvetil odgovornosti komunista na vodilnih delovnih mestih.

Sistem nagrajevanja, je poudaril ing. Ing. Ivan Kukovec, zahteva tudi določen program dela in tega našim delavskim svetom manjka, rekreacija, nagrajevanje, delovanje služb itd., to so stalni materiali, ki jih lahko vnesemo v program dela delavskega sveta.

Namen teh razprav pa je bil prispevati k razčiščevanju nekaterih protislovij, ki se pojavljajo v današnjem hitrem družbeno-ekonomskem razvoju. Podobne razprave so po vseh osnovnih organizacijah, naša želja pa je, da bi čimveč prispevali k reševanju z novimi predlogi.

SAMOUPRAVA *naših* OBČANOV

15. seja skupščine občine je imela precej obširen dnevni red

Komisija za izdelavo statuta občine Il. Bistrica je vnesla v statut pripombe, ki so bile iznešene na razpravah zborov volivcev in tako izpoolnjenega podala odbornikom na končno razpravo in sprejemanje. Odborniki so se strinjali, da skupščina statut potrdi.

V nadaljevanju so bili obravnavani statuti delovnih skupnosti. Skupščina občine je sklenila, da se potrdijo statuti delovnih skupnosti: Lesonit, KIK, Sadje-Zelenjava, Gostišče »Mašun« in osnovni šoli »Dragotin Kette« Il. Bistrica je bilo naročeno, da ponovno izdelajo statut, ker predloženi niso bili popolni, da bi jih skupščina lahko sprejela.

Občinska komisija za skrajšani delovni čas je predlagala skupščini, da da »Javor« Pivka — obrat Bač priporočilo, da lahko preide na 42-urni delovni teden. Po krajši obrazložitvi in razpravi je bil sprejet sklep, s katerim se daje obratu »Javor« Bač omenjeno priporočilo.

Trgovsko podjetje Ilirija je zaprosilo, da skupščina odobri razširitev predmeta poslovanja s tem, da prevzamejo od KIK v upravljanje mlečne restavracije.

Javna tribuna – uspešna oblika razprav

Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva je sklenil organizirati nov način javnih razprav »Javna tribuna«. Tak način razprav bo prav gotovo naletel na ugoden odziv s strani občanov, še posebno, če bodo na teh tribunah obravnavani posamezni širši problemi (o blagovnem prometu, o javnih službah, o šolstvu itd.) in če dnevni redi ne bodo natrpani. Dovolj naj bi bila ena točka in ta temeljito prediskutirana. Sprejeti sklepi naj bi bili podlagi za resnično ukrepanje v primerih, kjer je to izvedljivo in upravičljivo. Prva »Javna tribuna«, ki se je pokazala kot uspešna, je bila 27. marca. Na dnevnem redu sta bili dve točki: 1. odgovori na pripombe in predloge statuta občine Il. Bistrica in 2. gospodarska in komunalna vprašanja. Pod prvo točko je bilo obravnavanih precej pripomb. Med drugim je bilo sporočeno, da bo v občini 14 krajevnih skupnosti z določenimi centri. Vasi se bodo lahko same odločile, kam bodo gravitirale. Nadalje je bil sprejet sklep, po katerem bo vsakemu posameznemu davčnemu zavezancu pravočasno na dom sporočeno o višini davčne odmere.

Glede socialnega zavarovanja odbornikov je bilo pojasnjeno, da je to nemogoče, ker je odbornik le častna funkcija, ki mu pripada le denarno nadomestilo za izgubljeni čas.

V zvezi z drugo točko se je razvnela živahna diskusija, ki je samo potrdila potrebo po takih razpravah.

Predstavnik komunalnega podjetja smatra, da je bila podražitev vode nujna z ozirom na izredno slabo stanje vodovoda. Vodovod je močno poškodovan in zgublja 40 % vode ter s tem komaj krije potrebo okrog 5000 prebivalcev. Čisti dohodek sklada za vodo komaj krije najnujnejša popravila. Podjetje je bilo prisiljeno preiti na podražitev vode. Kraški vodovod bo letos dokončan, toda ta vodovod ne obremenjuje cene vodi v Il. Bistrici.

Za novo tržnico ni sredstev na razpolago. Zato naj bi se z majhno investicijo obnovila in vzdrževala stara tržnica na Cankarjevi ulici.

Velik problem je kanalizacija in čistoča. Predvsem zaskrbljujoča so odtekanja fekalij in straniščnih odpadkov v strugo Bistrice, kar predstavlja resno nevarnost okužbe.

Komunalno podjetje ima sedaj svoj kamnolom. Prav tako je prevzelo v upravljanje Opekarno in so že pričeli s polnim tekom proizvodnje. Smatrajo, da bo poslovanje uspešno in da ne bo problema s prodajo izdelkov.

Iznešenih je bilo še več raznih problemov in vprašanj in se je na koncu razčistilo stanje okrog vseh važnejših stvari.

Naše mnenje je, da so take tribune koristne in nujne. V bodoče naj bi bile posvečene posameznim področjem gospodarstva in negospodarstva ter s tem pripomogle, da se občani seznanijo z vsemi problemi in da se s tem ustvarjio enotnejši pogledi na dogajanja v komuni.

Razpis tekmovanja za podmladek in mladino Rdečega križa

V počastitev 20-letnice ustanovitve Rdečega križa Slovenije razpisuje Glavni odbor RK Slovenije tekmovanje pod geslom »Akcija podmladka in mladine Rdečega križa v krajevni skupnosti«.

Tekmovanje ima namen vzpodbuditi podmladek in mladino na vasi, v industriji in šolah za akcije v krajevnih skupnostih. Za tekmovanje je izbranih nekaj dejavnosti, ki se v današnjih pogojih morajo razvijati in sicer:

1. akcija za higiensko urejanje soseske: urejanje vasi, poti, igrišč, telovadišča itd.;
2. vse oblike pomoči bolnim, starejšim in invalidom;
3. pomoč pri otroškem varstvu: dnevna letovanja, pomoč zaposlenim staršem itd.;
4. realizacija zaključkov predkongresnih konferenc mladine RK (sodelovanje pri reševanju problemov, ki so vezani na življenjske in delovne pogoje mladine: prostori za vozače, prehrana, higiensko-varstvena zaščita mladih delavcev in vajencev itd.);
5. zbiranje zdravilnih zelišč in sadežev;
6. prirejanje razstav zdravstveno-vzgojne literature in zgodovinskih materialov RK o aktivnosti organizacije v preteklih 20 letih. Razpečavanje vzgojne literature.

Tekmovanje bo trajalo od 15. maja do 15. oktobra 1964.

Za tekmovanje se prijavita skupno krajevna organizacija RK in organizacija PRK in Mladine RK na teritoriju krajevne organizacije Rdečega križa. Prijavo je treba poslati občinskemu odboru RK do 10. maja 1964 v treh izvodih.

Do vsakega 15. v mesecu je treba pošiljati na občinski odbor RK poročila o poteku tekmovanja.

Ob zaključku tekmovanja bo Glavni odbor RKS nagradil najboljše organizacije ter jim razdelil praktična darila v višini 300.000 din. Prva nagrada znaša 70.000 din, druga 60.000 din in tretja 50.000 din in štiri nagrade po 30.000 din. Ker je podjetje GOSAD prispevalo za nagrade 200.000 dinarjev, se število nagrad temu primerno poveča.

Vsa nadaljnja pojasnila v zvezi s tekmovanjem se dobijo pri občinskem odboru RK, Ilirska Bistrica.

Iz pisarne občinskega odbora RK
Ilirska Bistrica

OBISK V RAVNAH NA KOROŠKEM

Profesorski zbor gimnazije v Postojni je organiziral posebno ekskurzijo v Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem z namenom, da si ogleda kulturne znamenitosti slovenske Koroške in prisostvuje pouku na eni izmed najsodobnejših gimnazij v Sloveniji. Udeležili smo se ga tudi prosvetni delavci iz Ilirske Bistrice, ki poučujemo v I. gimnaziji v Ilirski Bistrici.

Prvi del ekskurzije je bil namenjen ogledu Slovenj Gradca — metropole slovenske Koroške. Najpomembnejša zgradba je vsekakor Umetnostni paviljon, v katerem je tokrat razstavljala skupina slovenskih likovnih umetnic. Med številnimi udeleženkami razstavlja v slovenjgraškem Umetnostnem paviljonu tudi Stanka Komac-Šrajeva, profesorica na postojnski gimnaziji. Njeno najlepše delo je »Kokošja družina« v linorezu. Sprehod po razstavnih prostorih muzeja Narodnoosvobodilnega gibanja je pokazal številno dokumentarno gradivo naprednega delavskega gibanja tega industrijskega centra in zgodovino dejavnosti KP, ki je že od vsega začetka bila avantgarda proletarijata mežiške doline, v obdobju boja proti fašističnemu tlačitelju, pa voditeljica boja za nacionalno in socialno osvoboditev.

Ta snovno tako bogat pokrajinski muzej je na vse obiskovalce napravil močan vtis. Vsakdo si je zaželel, da bi tudi naš kraj dobil nekoč tako pomembno ustanovo, ki bi hranila dragocene dokumente naše bližnje preteklosti.

Ravne — center metalurgije se ne ponašajo samo z industrijskim gigantom — železom, temveč tudi z novo moderno gimnazijo, v kateri je pouk organiziran po novih didaktičnih metodah. Uvaja se tako imenovani kabinetni pouk. Dobro opremljeni kabineti z vsem potrebnim materialom in učili v veliki meri pripomorejo h kvalitetnejšemu pouku. Delovne organizacije z zanimanjem spremljajo napore šole, ki se trudi, da bi dvignila nivo izobrazbe, zato je deležna velike materialne podpore. Letni proračun za gimnazijo s 13 oddelki znaša 55 milijonov din. Poleg tega lahko dijaki uporabljajo zelo bogato knjižnico, ki šteje preko 45.000 leposlovnih in znanstvenih knjig.

Zaključek ekskurzije je bil posvečen spominu na velikega pesnika, pisatelja in revolucionarja koroške zemlje Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca. Pot je vodila proti Prežihovemu vrhu na njegovo domačijo, na kateri so nastajali nesmrtni spomeniki, ki jih je klesal v knjigo slovenske književnosti. Samo on kot tankočuten mož je mogel iz te skrivnostne pokrajine izraziti utrip življenja in nam prikazati svojo veliko ljubezen do trpinčenega ljudstva slovenske Koroške.

pt

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

MAJHEN RAZGOVOR O VELIKIH STVAREH

Govorimo o stolarni na Baču, ki bo v kratkem času ostala v senci nove, svetle, moderne tovarne. Novogradnja bo za celotno področje okoli Bača velikega gospodarskega pomena. O samem stanju in perspektivi tovarne so nam pripovedovali: Ludvik Dužnik — obratovodja, Ziccardi Aleksander — poslanec v republiškem organizacijsko političnem zboru, Polak Alojz — član občinske skupščine in predsednik sindikalne podružnice.

Obrat je bil 1953. leta obsojen na propad zaradi izrazito žagarskega značaja. Bazen, iz katerega smo dobivali surovine, ni zadoščal za potrebe žage.

Stali smo pred važnim vprašanjem, ki mu nismo vedeli odgovora: kako zaposliti obstoječo delovno silo?

Podjetje Javor iz Pivke se je odločilo, da bo žago preusmeril v finalno proizvodni obrat. Prednost tega je bila že takrat jasna: zaposliti čimveč obstoječe delovne sile z manjšo porabo surovin. Naši oblastni organi so vseskozi z nezaupanjem gledali na razvoj in perspektivo našega obrata in to vse do lani. Med tem časom je obrat preživel 5 težkih let; iz leta v leto deficit

Sedanji upravni prostori obratovodstva »Javor« na Baču

zaradi strokovne nesposobnosti delovne sile. Izdelani artikli so bili slabe kvalitete, za trg nesprejemljivi, z druge strani pa velik asortiman različnih artiklov.

1958. leta je padla odločitev. Izdelovali bomo samo sedežno pohištvo. To je bil do tedaj najboljši korak v zgodovini razvoja našega obrata. Že 1959. leta smo uspešno posegli na mednarodni trg. Ti uspehi so iz leta v leto večji, iz leta v leto je večje povpraševanje; skladno s tem tudi naša proizvodnja.

Tudi v uspešnem poseganju na mednarodni trg smo prišli do kritičnega momenta, ko namreč ne moremo zadostiti povpraševanju, ob danih pogojih pa proizvodnje ne moremo povečati.

Delovni prostori so večinoma leseni, stari, slabi, neekonomično razdeljeni, narazen drug od drugega. V prostorih ni ogrevanja in ventilacije niti primerne lakirnice itd.

Vse te pomanjkljivosti in pa povpraševanje po naših izdelkih nas je privedlo do važne odločitve. Lani je centralni DS sprejel sklep o rekonstrukciji oziroma novogradnji. Tedaj sele je odpadlo kolebanje okoli vprašanja ukinitve obrata.

ZANIMALO BI NAS, KAKO JE RASLO ŠTEVILO ZAPOSLENIH?

Leta 1953, v času krize, smo imeli 60 zaposlenih. To število je do 1958. leta, ko smo preusmerili proizvodnjo, narastlo na 130 in doseglo v 1963. letu 270 zaposlenih ljudi. 1961. leta smo izdelali 113.000 stolov, 1962. leta pa 103.000. Padec je bil na račun izvoza. Na mednarodnem trgu je 1962. leta vladala kriza zaradi organizacije skupnega evropskega trga. Leta 1963 smo izdelali 161.000 stolov, za letos pa imamo planiranih 220.000.

V ČEM BO PREDNOST NOVEGA OBJEKTA?

Nov objekt bo 210 m dolga hala, v kateri bodo stekla vsa dela vezano. Sedaj moramo delati na 4 ločenih krajih. Glavno težavo nam povzročajo morebitni prevozi. Tudi dela ne moremo sinhronizirati, ni rešen problem sušenja lesa, klimatizacije, kar vpliva na vlago v lesu.

Naš sklep je: vse, kar je lesenega, mora izginiti, razen stavbe, v kateri je strojna obdelava, ki nam bo služila za skladišče lesa.

KAKO PA SUROVINE IN DELOVNA SILA?

Vse študije o rekonstrukciji temeljijo na gozdnih fondih, ki gravitirajo na ta obrat, in na osnovi razpoložljive delovne sile v perspektivi.

V novi tovarni bo predvidoma zaposlenih 350 do 400 ljudi od tega 60 % žensk.

ALI REŠUJETE SPROTI TUDI PROBLEM STROKOVNEGA KADRA, KI GA BOSTE POTREBOVALI PRECEJ VEČ KOT SEDAJ?

Podjetje štipendira na srednjih in visokih šolah 45 ljudi. Od tega števila je nam namenjenih 11 strokovnih moči. To število nam bo zadostovalo.

KAKO PA S STANOVANJI?

Na to pa težko odgovorimo! Ker nimamo lastnih skladov, ne moremo tudi najemati posojila iz stanovanjskega sklada in smo popolnoma odvisni od centrale.

Kako, še ne vemo, vendar bomo morali rešiti tudi problem stanovanj, predvsem za strokovne kadre, ki bodo prišli od zunaj. Prepričani smo, da nas ne bosta niti občina niti centralno podjetje pustila na cedilu, saj je naš delež k bruto produktu podjetja že sedaj velik. — 260.000 dolarjev realiziranega izvoza v 1963. letu pa tudi nekaj pomeni.

Za zaključek pa še eno novico. Štejemo si v čast, da smo v občini prvo podjetje za Lesonitom, ki smo prešli na 42-urni delovni teden.

Z željo, da bi kolektiv uresničil celotni program, mu uredniški odbor »Snežnika« čestita k delavskemu prazniku 1. maju s prepričanjem, da izraža s tem želje vseh občanov! *-ko*

V tej leseni lopi se odvija na Baču prva strojna obdelava ali grobi prerez stolarne

Delavski svet LESONITA sprejel statut podjetja

10. aprila je DS podjetja LESONIT dokončno sprejel statut podjetja.

Sprejeli so tudi sklep, naj bi komisija v okviru tega vskladila vse ostale pravilnike v podjetju v roku 12 mesecev. Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov naj komisija izdela v 4 mesecih.

Tudi vsi poslovniki posameznih komisij in poslovnik DS naj bi se čimprej izdelali, najkasneje pa do novih volitev v organe samoupravljanja. *ko-*

Topol sprejel finančni plan za leto 1964

Upravni odbor podjetja TOPOL je na svoji zadnji seji sprejel finančni plan za leto 1964. Ves material od kalkulacij posameznih sortimentov do zbirnika dohodka po ekonomskih enotah je bil temeljito predelan. Zlasti kritično so člani obravnavali proizvodnjo tistih sortimentov, pri katerih je planirana izguba. Razumljivo je, da je to pri nekaterih artiklih neizogibno, o čemer so se prepričali predstavniki ekonomskih enot, ki so sodelovali pri planiranju stroškov.

Iz finančnega plana je razvidno, da se celotni dohodek v primerjavi z dosežki lanskega leta poveča za 13 % ob skoraj enaki delovni sili. Povečanje režijskih stroškov za cca 28 milijonov dinarjev bo znatno vplivalo na rentabiliteto nekaterih artiklov. Delitev čistega dohodka je ugodnejša od lanskoletne, saj predvideva porast skladov za preko 80 %, medtem ko se sklad osebnih dohodkov poveča za 13 % v skladu s porastom produktivnosti.

Upravni odbor ugotavlja, da planirane prodajne cene na eni strani in porast stroškov, predvsem surovin, na drugi strani, zahtevajo od organov upravljanja pri izpolnitvi planskih nalog mobilizacijo vseh notranjih rezerv, ki bodo obenem omogočile odpravo osebnih prejemkov izpod 25.000 din in čimprejšnjo uvedbo 42-urnega delovnega tednika.

D. D.

PISMA BRALCEV ● PISMA BRALCEV ● PISMA BRALCEV ● PISMA BRALCEV ● PISMA BRALCEV ● PISMA BRALCEV ●

SE O MLADINSKEM KLUBU ...

Ljudje se v različnem okolju različno počutimo. Tako smo lahko veseli, žalostni, zadovoljni, nezadovoljni, leni, zaspani itd.

Zaspani!? Nejasno, kajne? Da, mladina v Bistrici je res zaspala. To toliko bolj občutimo tisti mladinci, ki prihajamo domov le ob praznikih na počitnice. Komaj stopiš iz avtobusa in sproščeno zadihaš ter vsrkaš vase tisto, kar ti je najdražje, že se razgledueš po oglasni deski. Seveda, kot vedno! Dva plakata: javni ples v domu JA in naslov filma.

V našem mestecu je precej delavske mladine. Le-ta bi bila lahko dobro organizirana. Z dobro voljo bi se dalo marsikaj narediti. Pravijo, da je mladina samoiniciativna, nosilec bodočnosti in da je mladost tista, ki podžiga k različnim dejavnostim; mislim pa, da pri nas vse to ne pride v zadostni meri do izraza. Kotiček za prave mladince naj bi bil v nekdanji kavarni »Šport«. Odločno ne! Oziroma toliko časa ne, dokler se točijo alkoholne pijače. Cemu postavljati parole: Alkohol škoduje mlademu organizmu! Alkohol uničuje! Borimo se proti alkoholu! Nepotrebno, ko pa se tega praktično ne držimo. Televizor in nekaj revij še ne reši problema. Kaj pa, če vprašam o kulturni dejavnosti? Kje so razni krožki? Tudi športne dejavnosti niso več take, kot so bile!

Zamislimo se nekoliko nad tem in skušajmo s pravilnimi prijemi pridobiti mladince, ki bi svoje sile radi vlagali v koristnejše in bolj zdrave dejavnosti. Mislim, da ne bi imeli težav, ker vem, da je v nas mnogo dobre volje in želje po vseh, kar je lepo in plemenito.

Dušanka A.

Ob 100-letnici kulturno-prosvetnega dela na našem področju

(NADALJ. S 4. ŠTEVILKE)

Zahvalnico dr. Lovru Tomanu so bistriški rodoljubi res sestavili in jo odposlali. Septembrska številka »NOVIC« 1861 je že prinesla o tem obvestilo. Med drugim navaja zahvalnica:

»Kar je popotniku svitla zvezda v oblačni noči, to so bile za nas mile besede, ki ste jih Vi, blagorodni gospod doktor, za našo ljubo slovensko deželo v državnem zboru govorili. S krepko besedo ste tamkaj tirjali, naj se obljubljena ravnopravnost tudi za nas Slovence razširi, naj se našimu milimu jeziku njegove pravice v šolah in pisarnicah podelijo!«

Jasno in nedvoumno izražena zahteva Bistričanov kaže na radikalnejšo smer v slovenski politiki, ki je pozneje dobila poln izraz v politiki mladoslovencev.

V novembrski številki iz leta 1861 se doktor Lovro Toman zahvaljuje Bistričanom, vendar se iz besedila razbere njegova politična orientacija, ki ga je privedla pozneje v konzervativni tabor staroslovencev. Za to orientacijo je značilna zvestoba do habsburške dinastije in odpor proti vsem radikalnim konceptom slovenske politike, torej nasprotna smer, kakor pa jo je zastopal npr. na Kalcu pri Knežaku bivajoči pesnik Miroslav Vilhar. Tako pravi dr. Toman: »Zato pa, spoznavši pravi blagor naroda, pravo korist države, deržimo se tega pravega spoznanja in oznanujmo ga očitno z besedo in djanjem, kakor nam zakon našega Cesarja in Gospoda pripušča.«

Narodno in kulturno prosvetno delo v Bistrici še pred ustanovitvijo čitalnice dokazuje tudi

Matija Ličan (1784—1877), Vodnikov sodobnik, »iskren domorodec« in pobudnik kulturno prosvetnega dela v Ilirski Bistrici

poročilo o prireditvi, ki je bila 4. januarja 1863. Takole pravi poročilo:

»Dovolite, da tudi iz naše doline vpletem danes v venec domorodnosti prelepo cvetko, kakršnih si še več želimo, pa tudi nadjamo. Domoljubni gospodje in gospodične so se zbrali ter igrali v nedeljo zvečer dvoje iger, »Pravi Slovenec« in pa »Raztresenec«. To je veselo znamenje, da tudi v naši dolini vedno bolj in bolj napreduje veselje do našega materinega jezika. Prišlo je k tej domači veselici kakih 70 povabljencev. Radost in veselje brala se je na njih obrazih in glasni živioklici so naznanjali, kako lepo se je igralo. Pred in po igri pa so navduševale še slovenske pesmi srca vseh pričujočih.« (Novice 1863).

Še en podatek, ki ilustrira napredno politično orientacijo Bistričanov leta 1860, še v času absolutizma in brezustavnosti. Novice 1860 imajo priobčen v avgustovski številki naslednji dopis:

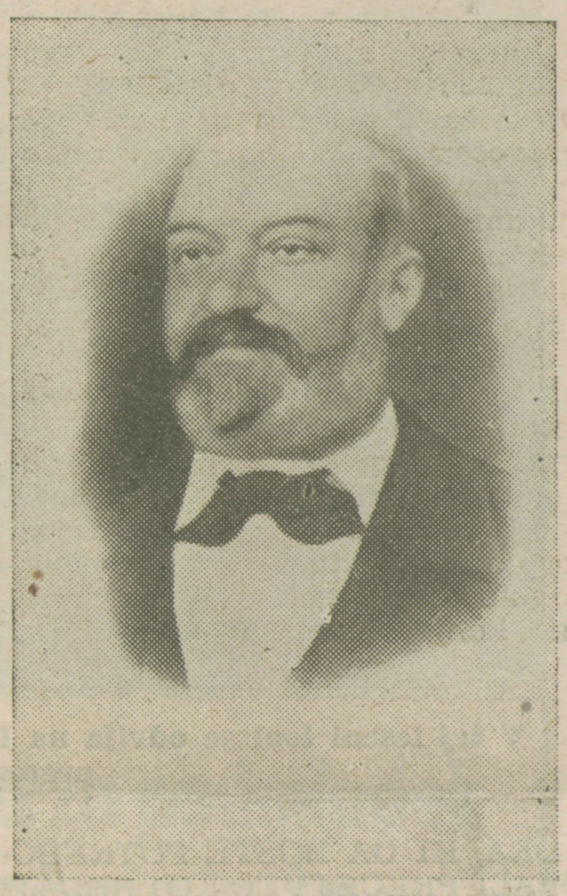

Aleksander Ličan (1840—1890), prvi predsednik bistriške čitalnice

»Naznanjamo vam, ljube NOVICE, da tudi po naših krajih živi mnogo domoljubov, kteri z besedo in djanjem narodnost podpirajo. Vedno po domače govorijo in prebirajo z veseljem domače spise, radi kupujejo slovenske bukve in časnike. Vendar se nam žalibog ne manjka takih ljudi, kteri imajo domorodce za nekake pošasti, sovražne domovini in vladi, čeravno vedo, da so domorodci pravi prijatelji vlade, oni pa, poptujčevavci naroda, so sovražniki njeni največji. Saj je sedaj očitno, kam ste jo poptujčevavci s svojimi nameram zavozili.« (Jože B., posestnik).

Zadnji stavek meri očitno na zavoženo politiko Bachovega absolutizma (1849 do 1859), politiko v znamenju konzervativnosti, germanizacije in centralizma, ki je doživela zlom leta 1859, ko je bila Avstrija premagana v vojni s Piemontom in Francijo.

Med pobudniki in nositelji narodnega gibanja smo doslej omenili Matijo Ličana, ki ga omenja neko poročilo v zvezi s Francem Bilcem kot njegovim prijateljem. Kdo je bil FRANC BILC?

Rojen je bil v Ilirski Bistrici leta 1786 in umrl kot župnik v Harijah leta 1824. V ljubljanski gimnaziji je bil njegov učitelj Valentin Vodnik. Zanimal se je za slovenski jezik in celo predlagal reformo slovenskega črkopisa. Navezal je stike s slovenskim slavistom Kopitarjem, ki je živel na Dunaju. Znal je več slovanskih jezikov, med njimi tudi ruski jezik in je leta 1821 povabil ruskega carja Aleksandra, ki je bil tedaj v Ljubljani na kongresu svete alianse, k ogledu Cerkniškega jezera. Tudi pesmi je zlagal in nabiral besede za Vodnikov slovar. V domačem kraju je okrepil preporodno misel. (Podatki iz Slovenskega biografskega leksikona).

Kajpak je bolj znan kot kulturni delavec njegov rojak JANEZ BILC, rojen v Ilirski Bistrici leta 1839 in umrl prav tam leta 1906. Bil je nekaj časa kaplan v Trnovem, zaradi bolehnosti pa je več let preživel v začasnem pokoju, dokler ni bil leta 1878 stalno upokojen. Njegova dejavnost je dokaj pestra. Bil je predvsem pesnik nabožnih in rodoljubnih pesmi. Svojo zbirko »Pervenci« je izdal leta 1864, torej prav v letu ustanovitve bistriške čitalnice.

Bavil se je s krajepisjem, narodopisjem in zgodovino ter s teh področij napisal vrsto člankov. Tudi prevajalec je bil. Leta 1870 je prevedel znamenito pesnitev hrvaškega pesnika Mažuranića: Smrt Smail-age Čengića. Janez Bilc je bil prvi in doslej edini krajepisec bistriške doline in okolice. V Novicah je priobčeval »Popis Bistriške doline«, »Šege in navade v Bistriški dolini« ter spis »Čiči in Čičarija«. V spisu »Tri dni v Cerknici« z navdušenjem opisuje kmeta Matija Svečana iz Bistrice, o katerem pravi, da bolje pozna slovensko slovstvo, kakor marsikateri osmošolec.

Janez Bilc, slovenski pesnik in kulturni delavec v Ilirski Bistrici

Njegove pesmi so preproste, vendar iskrene in doživljene. (Podatki iz SBL in Glazerjeve Zgodovine slovenskega slovstva).

M.

(Se nadaljuje)

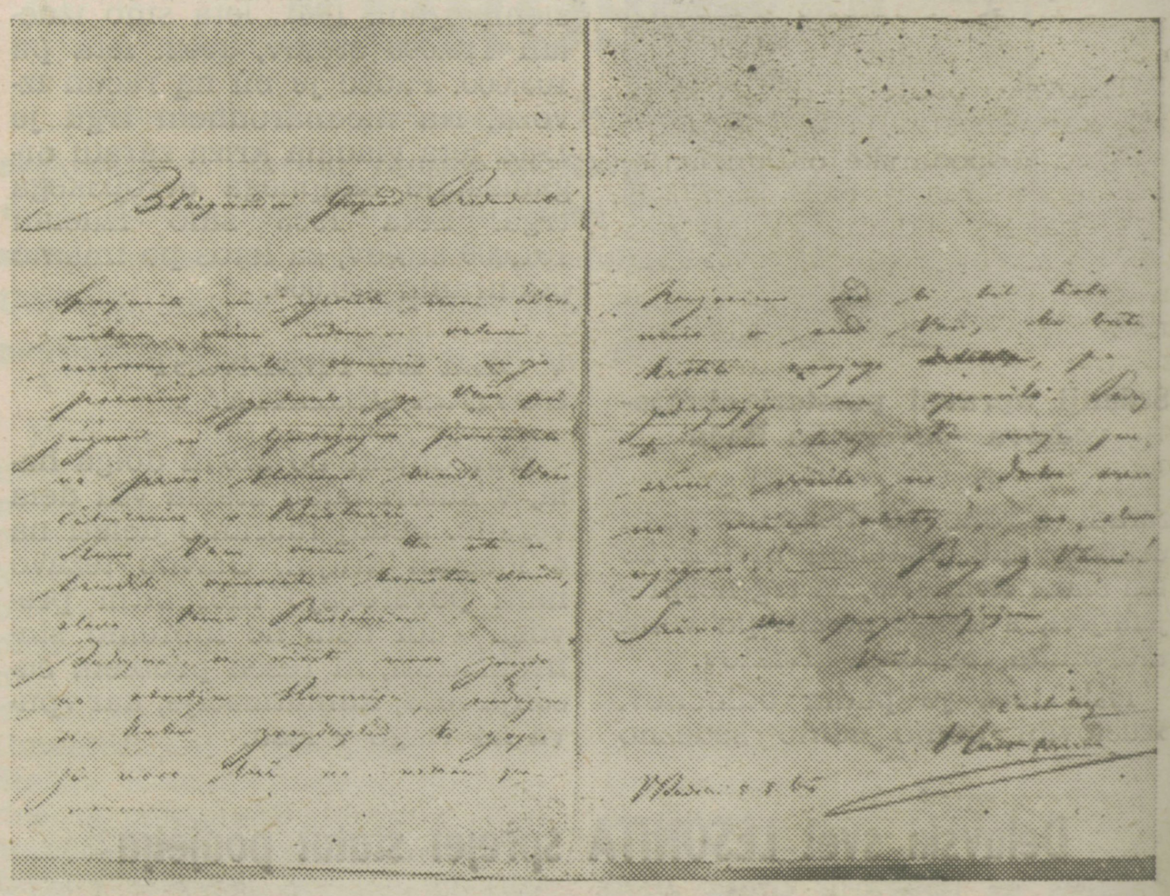

Pismo dr. Lovra Tomana, ki ga je poslal predsedniku bistriške čitalnice ob njeni ustanovitvi

PISMA BRALCEV

Spoštovani urednik glasila »Snežnik«!

Najprej se vam zahvalim za redno pošiljanje lista v tako oddaljeno deželo, kakor je Avstralija. Lista smo vsi veseli, ker je zelo lep in pestre vsebine. Želeli bi videti čimveč fotografij naših vasi ter kulturnih spomenikov, posebno starih gradov, kajti takih znamenitosti tukaj ni. Pri nas imamo le naravne lepote, toda največ je pustinje s šopi trave in vseh vrst kuščarjev.

Želim »Snežniku« še mnogo uspeha, bralci pa naj se še mnogo oglašajo in pišejo kaj o svojem življenju, današnjem in v preteklosti. Za nas tu je prav vse zanimivo!

Ob koncu lepo pozdravljam vse bralce »Snežnika«, posebno pa vse Dobrepoljce!

Jože Kovačič,
Schofields,
Australia

Nekateri pokazatelji gospodarjenja v prvem tromesečju 1964

Letošnji družbeni plan komune predvideva skoraj na vseh področjih gospodarstva še nadaljnje naraščanje proizvodnje in realizacije. Da je bilo to predvidevanje opravičljivo, nam potrjujejo že nekateri grobi pokazatelji o gibanju gospodarstva v prvih treh mesecih letošnjega leta.

Bančni podatki o vnovčeni realizaciji za domače gospodarske organizacije nam povedo, da se je le-ta povečala za 35 % v primerjavi s prvim četrtletjem lanskega leta in da je s tem doseženo 22 odstotkov letošnjega plana. Tudi dinamika doseganja plana je letos v skoraj vseh podjetjih hitrejša kot je bila v lanskem tromesečju. Med gospodarske organizacije, ki so finančno realizacijo najbolj povečale spadajo predvsem Lesonit s 45 % (23 %), Topol 36 % (27 %), KIK 131 % (18 %), Transport 21 % (18 %), Ilirija 42 % (23 %), Komunala 42 % (8 %), Iplas 76 % (37 %) — odstotki v oklepajih predstavljajo doseženi plan letošnjega leta. Gostinsko podjetje Soča je ostalo na lanskoletni ravni in doseglo 19 % letnega plana za 1964. Zaposlitev je večja ob koncu letošnjega marca napram lanskemu le za 1 odstotek. Med posameznimi podjetji je Lesonit dvignil zaposlenost za 22 %, Topol za 4 %, TOK za 8 % in Komunala za 141 %.

V fizičnem obsegu industrijske proizvodnje se kažejo prav tako ugodni rezultati. Fizični obseg dokončne proizvodnje je v Lesonitu v letošnjem tromesečju večji za 66 % napram lanskemu enakemu obdobju. Predvsem so povečali proizvodnjo lesovinskih plošč in melanita. Močno je v tem podjetju narasla tudi produktivnost in sicer za 35,7 % in so ob koncu marca imeli 603 zaposlenih oseb. V Topolu je fizični obseg v enakih obdobjih letos večji za 30,5 %. Povečali so predvsem proizvodnjo plemenitega furnirja za 42 %, medtem ko so s slepim furnirjem precej pod lansko proizvodnjo I. tromesečja. Produktivnost dela se je povečala za 26 % in so ob koncu marca zaposlovali 169 ljudi.

EE KIK in Tovarna organskih kislin je povečala svoj fizični obseg za 51,4 % s tem, da je močno povečala proizvodnjo mlečne in vinske kisline v primerjavi z lanskim povprečjem četrtletja. Produktivnost dela se je povečala za 40 % ob koncu marca pa je bilo zaposlenih 225 ljudi.

V trgovini na drobno in debelo je blagovni promet v primerjavi z lanskim tromesečjem porasel za 41 %, od tega v trgovini na drobno za 42 % in trgovini na debelo za 39 %. Seveda je tudi v tem porastu vključeno povišanje cen. Letošnji plan je v skupnem blagovnem prometu dosežen s 23 % kar je v skladu z dinamiko z ozirom na to, da se promet v trgovini deli nekako 47 % na I. polletje in 53 % na II. polletje.

Trgovsko podjetje Ilirija je povečalo svoj blagovni promet za 48 %, kar predstavlja 24,2 % predvidenega plana.

Naše gospodarske organizacije, ki proizvajajo tudi za izvoz, so do monca marca izvozile za 273.417 dolarjev, kar je za 10 % manj kot v enakem obdobju lani. S to realizacijo je dosežen plan šele s 17,7 %. Največjo realizacijo je dosegel Lesonit s 97.013 dolarji oziroma za 16,7 % več kot v lanskem obdobju in 22 % letošnjega plana. Izvaža največ v Italijo in Nemčijo. Vsi ostali izvozniki so pod lanskoletno realizacijo I. četrtletja. Močan zastoj je nastal v Topolu in to zaradi odpovedi dobave slepega svežega furnirja za stolice s strani kupca. V KIK trenutno ne čutijo večjih težav, saj je bilo povpraševanje predvsem pri mesu in živi živini večje od ponudbe. Zato je tudi EE Snežnik že realiziral 43 % plana za leto 1964.

Prikazani rezultati gospodarjenja so le tisti, za katere so bili na razpolago tekoči podatki. Kljub temu lahko izluščimo zaključek, da je naše gospodarstvo skoraj v celoti zagrabilo pravi tempo, ki bi ob izključitvi nepredvidenih izpadov moral omogočiti popolno doseganje planiranih nalog.

Objavljamo seznam novih naročnikov za maj 1964

Pavlina Boštjančič 19407 SHAUNNE ave Cleveland 19, Ohio USA; Franc Urbančič, Poklek 15, Blanca ob Savi; Hedvika Savorn 1301 Buch St. Cheswik Pa 15024, USA; Stanislav Logar Säge und elektrizitätsurk 7271 Berueck über Nagold, Deutschland; Andrej Poklar 15007 E. 174 St. Cleveland 10, Ohio USA; Miroslava Škrlj 4554 Coloniale Ave Montreal 14 P. O., Canada; Meri PuzLeane Avenue Alleubij Gardens S., Avstralija; Srečko Žiberna, ŠIB »Galeb«, Pula; Anka Baša 204 Nerthkliffe Drire Lake Heights N. S. W., Avstralija; Splošno trgovsko podjetje »Preskrba«, Sežana; Jožko Grlj, Smrje 31, pošta Prem; Alojz Valenčič N⁰ 180 Milleara RD. EAST. Keilor Melbourne Vic, Avstralija; Stanislav Ladič, V. P. 1919/6, Priština, Srbija.

Teden Rdečega križa 1964

Letošnji teden rdečega križa, ki bo v času od 3. do 9. maja, je posvečen naporom rdečega križa za razvijanje solidarnosti med ljudmi in narodi, poseben poudarek pa daje tednu tudi proslavljanje 20-letnice Jugoslovanskega rdečega križa.

Z delovnimi programi tedna pričenjamo s proslavljanjem 20-letnice naše organizacije. Do takrat bodo uspešno zaključene vse delovne konference naših krajevnih organizacij in bomo lahko tako občinski odbor kot krajevne organizacije začeli izvajati sklepe teh konferenc, ki so usmerjeni na delo v krajevnih skupnostih in reševanje njenih problemov v tesnem sodelovanju z vsemi družbenimi silami.

Najpomembnejši dan v tednu bo vsekakor 8. maj — mednarodni dan rdečega križa, saj bodo na ta dan po vseh naših osemletkah sprejeti podmladkarji v vrste mladine rdečega križa. Podmladkarji in mladina RK s svojimi programi lahko v tem tednu mnogo pripomorejo k večji svečanosti praznovanja njihovega praznika, to je dneva mladosti.

Stana Pugelj

Krajevna konferenca RK v Pregarjah Foto: J. Keuc

Razstava RK v Pregarjah Foto: J. Keuc

Razstava RK v Pregarjah Foto: J. Keuc

PISMA BRALCEV

Bistrica — prečudni kraj!

Rojena sem v Bistrici in če me dolgo ni na njenih sivih cestah, čutim domotožje kot lastovke spomladi. Rada imam Bistrico in vendar sem si že kot dekletce prizadevala, da ne bi bila takšna kot mnogi Bističani. Morda nisem uspela; kdo ve? Vem le to, da vedno odhajam od doma z ostrim občutkom grenkobe in bridkosti zaradi vseh tistih besed in sebičnih ogovarjanj v mestecu pod bori.

Poznam jih in nekje v sebi jih preziram. Zbrali se bodo v Turistu, v Mlečni restavraciji ali kjerkoli in obrali vas bodo do kosti. Očitali vam bodo neznanje, čeprav iz njihovih ust nikoli ne bo prišel resen pogovor o glasbi, o umetnosti; sovražili vas bodo zaradi vaše iskrenosti, ker so se naučili lagati, in poniževali vas bodo zaradi vaše preprostosti. Poznam tiste, ki bodo umazali vaše prijateljstvo, vašo ljubezen, vašo srečo. Zato jih skrivate, prijateljstvo, ljubezen in srečo in pripravljeni ste se sestajati v mraku in pripravljeni ste se srečavati na ulici kot tujci, kot neznanci, čeprav ste mladi in so vsi bili nekoč mladi.

»Prideš zvečer kvartat?« »Kam pa naj bi šel; gostilna je edino zbirališče fantov . . .« Potem se bodo napili in tako prijazni, tako starčevski bodo njihovi obrazi.

Koliko žensk je v Bistrici, ki bi bile odlična zamenjava za pokojno Elzo Maxwell in bi lahko dobile lovorjev venec za obrekovanje. Če bi res tisti čas, ki ga zapravijo s čenčanjem, uporabile za pridelovanje krompirja, mar se vam ne zdi, da bi ga izvažali? Nekatere bodo šle k prvi maši, po maši pa na »kofe« v kavarno in tam bodo »pretresale someščane« in s pobožnim zavijanjem oči izgovarjale najbolj bogokletne besede. Včasih boste začutili gnev v sebi in potrebo, da bi zamahnili z vso močjo in udarili po vsej tisti hinavščini in svetohlinstvu.

Ljudje moji, kolikokrat se spomnim velikega francoskega umetnika, ki je sredi dneva nosil prižgano svetilko po Parizu in ponavljal: »Iščem Človeka, iščem Človeka . . .!«

Toda tu so ljudje, ki jim boste radi segali v roko, ki jih boste spoštovali danes in vedno in želeli boste, da bi bilo mnogo, mnogo takih ljudi v Bistrici. Zaradi njih je tudi zame »sijalo sonce« v mestecu pod gradino.

Imela sem nekoga rada v Bistrici. Med nama je bilo vse tako lepo, tako čisto; spremljal me je včasih domov. Pa so prišle vse tiste besede; kako mnogo ljudi je »stopilo v akcijo«, kako mnogo se jih je začelo zanimati za naju in uspeli so. Čudim se, da sva se pustila premagati, da sva ubila v sebi vse tisto lepo in čisto, da sva se razšla. Someščani moji, tega vam ne morem odpustiti. Tako rada sem ga imela . . .

Vrnila se bom domov. Zaječali bodo gozdovi nad Bistrico, usul se bo topel dež in pod kostanji se bom nasmehnila mlademu paru, ki se bo ustavljal pod svetilkami, da bi si lahko pogledal v oči. Šla bom počasi v našo ulico in čutila bom kot vedno: »O Bistrica, prečudni kraj; kako te ljubim in sovražim!«

Maja

Moj prvi stik z „Lesonitom“

24. aprila bomo imeli v Bistrici revijo mladinskih pevskih zborov v počastitev stote obletnice »Čitalnice«. Z organizacijo te revije si pomagamo kakor vemo in znamo, ker smo vsi zaposleni in nam za to ostaja zelo malo časa.

S strani organizacijskega odbora za organizacijo revije, sem bila zadolžena, da zaprosim odgovorne tovariše v »Lesonitu«, naj bi nam pomagali (proti plačilu) pri ozvočenju dvorane in razmnožitvi plakatov.

Peljali so me k sekretarju, ki mi je obljubil, da bo za ozvočenje dvorane zadolžil za to odgovorne ljudi. Ko sem ga prosila, da bi nam nazmnožil nekaj plakatov na kopirni stroj, me je važno vprašal: »Ali ste pismeni, tovarišica?« (sem predmetna učiteljica). Nato mi je razlagal, kako se plakati pišejo z leseno trsko. Ko je to končal, mi je še dejal za slovo, da smo vsi Bističani zelo »komot« in se za vse stvari zanašamo samo na »Lesonit« (nisem Bističanka).

Razumem, da ima tovarna dovolj lastnega dela in da ne more ugoditi vsem prošnjam in željam. Ne razumem pa, da si vodilni uslužbenci podjetja in to celo sekretar, dovoli takšen odnos do strank.

Danica Ivančič

Predstavniki občine med mladimi vojaki

Tradicionalno sodelovanje med predstavniki občine in ilirskobistriške garnizije je tudi letos prišlo do izraza. Tako uspešno sodelovanje je nedvomno omogočilo razumevanje, ki ga je pokazal starešinski kader naše garnizije in predstavniki komune do mladih vojakov, ki so mogoče prvikrat imeli priliko in priložnost, da so se pogovarjali v družbi s predstavniki občine. Ni bilo mogoče najti besed, da bi opisali zadovoljstvo mladih vojakov, ki so se predstavniku občine zahvaljevali za vse tisto, kar so jim povedali o zgodovini ilirskobistriške občine, o času NOB in o številnih drugih zadevah.

Zahvaliti se moramo tudi predsedniku občinske skupščine in sekretarju občinskega komiteja ZK, ki sta obrazložila glavne smernice družbenega plana in predvidenega gospodarskega razvoja komune.

Za vse še enkrat hvala, naša želja pa je, da bi nas še obiskali in nam pripovedovali o problemih, o razvoju občine, skratka o vsem, kar bi nas zanimalo.

Vojak Landup Slobodan,
V. P. I—1132,
Ilirska Bistrica

IZ NAŠIH VASI

O vodovodu v Knežaku

Prišle so mi na uho govorice o vodovodu v Knežaku.

Nisem hotel zamuditi priložnosti, napotil sem se v vas. Kam naj se obrnem, da bom izvedel najbolj neposredno o razvpitem knežkem vodovodu?

Potrkal sem na vrata Jurija Kočevarja, predsednika krajevnega odbora SZDL, ter člana krajevnega odbora SZDL in občinske skupščine, tov. Marijana Mihlja.

— Za kaj gre torej pri vašem vodovodu?

— Vas leži na kraškem terenu, zato je voda »zlata«. Kljub temu imamo dovolj izvirkov dobre vode zapadno od vasi.

Vodovod je star, cisterne pa so dovolj velike in dobre; so pa cevi slabe in preperele oziroma zarjavele, tako da puščajo. Pred kratkim smo bili prisiljeni na jugovzhodnem koncu vasi glavno cev prerezati in jo z lesom zamašiti. Tako je ta del vasi brez vode. K sreči sedaj ljudje ne rabijo toliko vode in jo nosijo od bližnjih sosedov.

— Kako pa boste poleti?

— Poleti bomo verjetno ostali skoraj brez vode, kot smo lani. Vode sicer ne manjka, a kaj pomaga, ko pa ima KIK v hlevih nad 380 glav goveje živine, ki porabi ogromno vode. Pa da bi jo živina vsaj popila toda vodo spuščajo v korita in se je tri četrtine porazgubi in odteče. Ker leži vas nekaj metrov višje, ostane v sušnem času brez vode.

— Kje pa potem dobijo ljudje vodo poleti?

— V starih slabih vodjakih. Edini večji vodnjak z dobro vodo je pri župnišču in si jo ljudje od tam nosijo. V jutranjem času pa se je da še na vodovodu nekaj uloviti, žal ne dovolj za ves dan.

— Vprašanje vode bo treba vendar urediti. Ljudje ne morejo ostati brez nje. Kaj nameravate storiti?

— Lani poleti je komunalno podjetje iz Ilirske Bistrice pričelo pobirati prispevek za vodo. Nekateri ljudje niso hoteli plačati, ker vode sploh niso imeli. Morda je bila ta prva akcija res v nepravem času.

Vas cevi ne more zamenjati, KIK pravi da že tako plačajo ogromno vodni skupnosti, naj ona uredi itd.

Mislimo, da bi se vse lepo dalo urediti, če bi KIK nadaljeval delo bivše KZ Knežak, ki je imela že v celoti izdelan načrt.

Po tem načrtu naj bi dvesto metrov nad cisternami vodovoda napravili 3 do 4 metre visok jez v »soteski«. Tu bi se nabralo več metrov globoka voda, ki bi zadostovala za napajanje živine. Voda v cisternah pa bi ostala samo za vas in bi je nikoli ne zmanjkalo, tudi če bi cevi puščale. Nasip ne bi mnogo stal, ker bi to vse opravil buldožer, le izolacijo bi napravili v zemlji s kako umetno snovjo.

Pa nikar ne mislite, da je to iz trte izvito. Kmetijska zadruga Knežak je imela za ta dela že elaborate in vso potrebno dokumentacijo. Začeli so že na tem delati in so tudi že položene cevi z dna in sredine predvidenega »jezera« v dolžini kakih 100 metrov.

Po ukinitvi KZ v Knežaku oziroma priključitvi KIK-u je vse to zaspalo.

Kako bo poleti brez vode?

Kraj, kjer naj bi napravili jez. V spodnjem desnem kotu je tudi kal, ki jo je buldožer napravil za napajanje živine

Iz življenja tabornikov

PRIJATELJSKO SREČANJE NAŠIH TABORNIKOV S SLOVENSKIMI TABORNIKI RODU MODREGA VALA IZ TRSTA

26. IN 27. MARCA SO NA SVIŠČAKIH POD SNEŽNIKOM, V DOMU ODDIHA TOVARNE LESONIT, GOSTOVALI SLOVENSKI TABORNIKI IZ TRSTA. BOLJ KOT IZLET JE BIL TO ZA NJIH SEMINAR O RAZVOJU TABORNIŠTVA V SVETU, V JUGOSLAVIJI IN NA TRŽAŠKEM. POLEG TEGA SO IMELI RAZGOVOR O NOB NA SNEŽNIŠKEM PODROČJU IN NOTRANJSKEM O ZANIMIVOSTIH IN LEPOTAH SNEŽNIKA IN GOZDOV, KI GA OBKROŽAJO.

Skupina tržaških tabornikov na poti proti Snežniku

Imeli so smolo, saj je oba dneva snežilo. Večina gostov še ni hodila po tolikem snegu in temu primerna ali bolje neprimerna je bila njihova obutev. Šli so na izlet do Grde drage ter nameravali priti na vrh Snežnika. Prišli so le do začetka nove snežniške ceste po svežih sledovih medveda (kdo ve, kaj ga je pritegnilo iz zimskega spanja) in pri tem gazili v snegu do kolen. Nadaljevati si niso upali – pa ne zaradi medveda – kajti snežilo je tako na gosto, da ni bilo videti dlje kot sto metrov pred sabo. To 27. marca, šesti dan pomladi.

Na Snežniku je bilo po presoji čez dva metra snega, kajti ruševja na malem Snežniku ni bilo videti niti z daljnogledom. Ves srednji in veliki Snežnik sta bila pokrita s čisto belino novozapadlega snega. Kočo na vrhu je bilo videti kot oči hriba, ki zre po svojem pobočju in pazi, kdo si bo upal k njemu.

Zanimalo nas je, od kod je medved prišel, vendar nismo mogli ugotoviti. Njegove stopinje so prihajale po novi cesti, kamor si, mokri kakor smo bili, nismo upali.

»Bilo je vseeno doživetje,« mi je dejal brat »Skala«. (Med seboj se namreč oslavljajo z brati in sestrami.)

Poleg tega, da sem bil ves čas z njimi, sem imel še prijetno dolžnost povabiti jih na skromno zakusko in pomenek z našimi taborniki. Reči moram, da jih je povabilo ugodno presenetilo. V naši taborniški sobi jih je sprejelo večje število uniformiranih tabornikov in tabornic.

V imenu »Odreda snežniških ruševcev« je goste pozdravil starešina domačega odreda, tov. Edvard Gregorčič z željo, da bi se še srečali v letošnjem bogatem snežniškem področju, ki je tudi nacionalni park. Snežniško področje je istočasno tudi zibelka slovenskega planinstva.

Gostje so z veseljem sprejeli povabilo.

Starosta Rodu modrega vala iz Trsta, brat Perun, se je za gostoljubnost in bratsko ljubeznivost zahvalil ter na koncu želel, naj bi državna meja ne bila ovira sodelovanju med mladino.

Pogovorom med mladimi ni bilo konca. Malo so zaplesali, na koncu pa se pospremili do železniške postaje.

Topli stiski rok so pomenili več kot pozdravljeni ali srečno, pomenili so: »Pridite še, pa kmalu, saj ste naši.«

-ko

Pomlajena reprezentanca Z. Nemčije v Ilirski Bistrici

TEKMA BO 1. MAJA OB 15. URI

V PRVIH TEKMAH I. REPUBLIŠKE LIGE NAUSPEŠNEJŠI »LESONIT«

12. aprila je v I. slovenski košarkarski ligi pričel ples pod koši in že v začetku zagrizena borba za točke. V tem plesu se je do sedaj najbolje znašel »Lesonit«, ki je po drugem kolu zasidran na prvem mestu med najboljšimi v republiki. Ob tem trenutku moramo našim skromnim fantom prav iskreno čestitati. To še posebej, če pomislimo na to, da sploh nimajo rednih skupnih treningov. Nekaj jih je doma, ostali so v Ljubljani. Na tekmi vseeno zaigrajo vigrano in njihov sedanji trener Mitko Grlj si prizadeva, da bi to vigranost še izboljšal in tudi sicer čimbolje tehnično izpilil ekipo.

V prvi tekmi letošnje sezone so močno nadigrali ekipo Triglava iz Kranja in jo premagali s 64 : 43 (28 : 17). Tekma ni bila lepa in pod nivojem pričakovanja. Poznalo se je, da je to prva tekma za točke v novi sezoni in da ekipe še niso povsem odločno in sproščeno startale. Mrežico gostov so največkrat zatresli Prosen 17, Grilj 16 in Štemberger 16. Za drugo tekmo smo bili nekoliko v skrbeh, toda v nedeljo smo zvedeli za izredno veselo novico. Moštvo Ljubljana je klonilo. Rezultat 73 : 54 (32 : 32) je plod zanesljive, predvsem pa taktično izvrstne igre našega ligaša. Začetek tekme je povsem pripadal Lesonitu, a je Ljubljani uspelo zadržati pritisk in izbojevati neodločen rezultat v prvem polčasu. V drugem polčasu je našim tekmovalcem uspela taktična zamisel, s katero so domačini vsilili počasno igro in jih popolnoma izmedli. Tri minute pred koncem so vodili s 6 koši razlike. Ker so Ljubljančani hoteli na vsak način priti čimvečkrat do žoge, so to izsiljevali z osebnimi napakami. Tu so pogrešili, kajti Štembergar je osebne napake pridno realiziral in povečeval rezultat. Tekma je končala z 19 koši razlike v korist Lesonita, kar je pomagalo, da je Lesonit zaradi boljše razlike v koših obtičal na prvem mestu pred mariborskim Branikom. Štembergar je pripomogel k zmagi s 27 koši in Grlj s 25 zadetki. Po drugem kolu je Štemberger na tretjem mestu na listi strelcev, a Grlj Rajko na petem mestu.

Lesonit	2	2	0	137 : 97	4
Branik	2	2	0	137 : 113	4
AŠK Tivoli	2	1	1	116 : 93	2
Elektra	2	1	1	131 : 122	2
Domžale	2	1	1	121 : 119	2
Ilirija	2	1	1	128 : 128	2
Ljubljana	2	1	1	110 : 124	2
Škofja Loka	2	1	1	99 : 117	2
Triglav	2	0	2	92 : 127	0
Svoboda	2	0	2	97 : 140	0

Ko to poročamo, je bilo že odigrano tretje kolo. Lesonit je sprejel v goste Ilirijo iz Ljubljane. O rezultatu še ne moremo poročati, toda upamo na najboljše.

Prava senzacija pa bo 1. maja, ko bo v I. Bistrici igrala pomlajena reprezentanca Zahodne Nemčije proti Lesonitu, ki bo predstavljal reprezentanco Slovenije. V ta namen bodo ojačani z dvema igralcema iz prve republiške lige.

Prva prvenstvena košarkarska tekma v Ilirski Bistrici

ROJSTVA • POROKE • SMRTI

ROJSTVA:

Tanja Ljubč, Knežak 187; Irma Hribar, Koritnice 34; Jožica Levar, Tominje 24; Iztok Jaksetič, Ilirska Bistrica, Nikole Tesla 3; Jožica Slavec, Ilirska Bistrica, Adamičeva 26; Vilko Novak, Doljnji Zemon 74; Evgen Rolih, Zarečje 2; Franc Brne, Podgraje 24; Jana Benc, Ilirska Bistrica, Gabrije 19; Igor Spasenič, Ilirska Bistrica, Bazoviška 8; Jana Malešič, Ilirska Bistrica, Župančičeva 4; Kristina Pegan, Ilirska Bistrica, Trubarjeva 1; Marija Perovič, Podgraje 76; Janko Samsa, Koseze 31; Damijana Mežnar, Topolc 59; Stanislav Štefančič, Jablanica 23; Liljana Poles, Pregarje 74; Albin Brozina, Jelšane 64; Veronika Primc, Jelšane 53; Jožko Štemberger, Jelšane 19.

POROKE:

Juže Ludvik, delavec iz Rjavč 29 in Ana Bernjak, delavka iz Dolnjih Slaveč 135; Franc Udovič, kmet iz Kilovč 12 in Ana Uljančič, kmetica iz Gornjega Zemona 13; Albert Vrh, mesar iz Mereč 5 in Ivana Jagodnik, šivilja iz Tominj 12; Anton Šircelj, kmet iz Harij 37 in Angela Torjan, kmetica iz Harij 33; Ivan Štembergar, delavec iz Vrbova 68 in Emilija Logar, delavka iz Tominj 21; Alojz Dolgan, kmet iz Soz 3 in Danijela Božič, delavka iz Zarečja 6; Jože Samsa, šofer iz Ilirske Bistrice, Levstikova 5 in Ivana Ličan, natakarica iz Pograj 2; Jože Brumen, delavec iz Dolenj 48 in Viktorija Božič, gospodinja iz Sabonj 16.

SMRTI:

Anton Primc, kmet iz Dol. Zemona 73, star 59 let; Ivana Boštjančič, gospodinja iz Podgraj 62, stara 90 let; Ignac Milavec, kmet iz Kosez 56, star 74 let; Jožefa Boštjančič, gospodinja iz Kosez 13, stara 83 let, Marija Štembergar, družinska upokojenka iz Vrbova 15, stara 75 let; Miran Ličan, otrok iz Vrbova 66, star 3 mesece; Vincen Prosen, upokojenec iz Trpčan 28, star 75 let; Marija Raspor, gospodinja iz Dol. Zemona 20, stara 69 let; Pavel Pugelj, upokojenec iz Zarečice 8, star 75 let; Jože Francetič, kmet iz Podgraj 31, star 74 let; Ivan Božič, kmet iz Sabonj 19, star 81 let; Marija Koren, družinska upokojenka iz Kosez 3, stara 90 let; Elizabeta Usinova, otrok iz Kosez 43, stara 2 leti; Ana Boštjančič, gospodinja iz Harij 5, stara 86 let; Ivanka Udovič, gospodinja iz Sabonj 13, stara 72 let; Anton Maljevac, kmet iz Sušaka 23, star 65 let; Jože Zadnik, kmet iz Čelj 13, star 64 let; Ana Jursinovič, gospodinja iz Podbež 19, stara 88 let; Frančiška Počkaj, gospodinja iz Smrij 41, stara 56 let; Antonija Iskra, gospodinja iz Novokračin 23, stara 61 let; Jože Udovič, upokojenec iz Jelšan 75, star 71 let; Marija Slavec, gospodinja iz Knežaka 155, stara 81 let; Anton Novak iz Knežaka 97, star 87 let.

Za delavski praznik

iskreno čestita

1. maj

Občinski sindikalni svet

Ilirska Bistrica s svojimi sindikalnimi podružnicami:

Lesonit
Kmetijsko industrijski kombinat
Topol
Trgovsko podjetje Ilirija
Kmetijska zadruga 4. junij Ilirska Bistrica
Gozdni obrat Ilirska Bistrica
Občinska skupščina
Stanovanjska skupnost
Transport Ilirska Bistrica
Komunalno podjetje
Prosvetni delavci
Lesno industrijsko podjetje Javor-Bač
Gozdni obrat Knežak
Iplas Podgrad
Gradnje Postojna, obrat Ilirska Bistrica
Gostinsko podjetje Soča
Narodna banka
Uslužbenci prometa, železničarji in nadzor. proge

VSEM DELOVNIM LJUDEM ILIRSKOBISTRIŠKE KOMUNE Z ŽELJO, DA BI DOSEGLI ŠE VEČJE DELOVNE USPEHE

Vsem delovnim kolektivom in prebivalcem naše komune čestitajo za delavski praznik 1. maj

Občinska skupščina
Ilirska Bistrica

Občinski komite ZKS

Občinski odbor SZDL

Občinski odbor
združenja borcev NOV,
rezervnih oficirjev in
podoficirjev in zveze VVI

Občinski komite ZMS

Občinska gasilska zveza

KOLEKTIV

STANOVANJSKE SKUPNOSTI

S HIŠNIMI SVETI

za delavski praznik 1. MAJ čestita vsem delovnim kolektivom in prebivalcem občine Ilirska Bistrica

---

DELOVNI KOLEKTIV GOSTINSKEGA PODJETJA

»Soča«

s svojimi obrati:

Triglav, kavarna Turist, gostišče Zmaga, gostilna Šembije, gostilna Pregarje in restavracija Kolodvor

ČESTITA VSEM PREBIVALCEM OBČINE ILIRSKA BISTRICA K DELAVSKEU PRAZNIKU — 1. MAJU!

FOTO ATELJE ILIRSKA BISTRICA
SILVESTER MARAŽ
vsem delovnim ljudem in prebivalcem občine iskrene čestitke k delavskemu prazniku — 1. maju.

URARSTVO
ILIRSKA BISTRICA
Franc Novak
vsem poslovnim prijateljem in prebivalcem občine čestitka k delavskemu prazniku 1. maju.

AVTOBUSNO TURISTIČNO PODJETJE *Slavnik Koper*
prometni urad Il. Bistrica
vsem delovnim ljudem in prebivalcem komune iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. MAJU!

Marjan Mihelj
in Albin Knafelc
GOSTILNA IN PEKARSTVO KNEŽAK
vsem prebivalcem občine in vsem delovnim kolektivom iskrene čestitke ob delavskem prazniku 1. maju

---

ŠAJN ANGELCA
GOSTILNA K N E Ž A K
vsem poslovnim prijateljem in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju

---

KOLEKTIV PODJETJA
MLINOTEST - Ajdovščina
obrat Pekarna v Ilirski Bistrici
vsem delovnim kolektivom in prebivalcem komune iskrene čestitke k delavskemu prazniku – 1. maju

---

GOSTILNA
PRIMORJE
VELEBIT IN GOSTILNA PRI ZINKI
vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem naše komune iskrene čestitke ob delavskem prazniku – 1. maju

---

Ludvik Kovač
KOVAŠTVO ILIRSKA BISTRICA, GREGORČIČEVA 27
vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem občine iskreno čestita ob delavskem prazniku 1. maju

---

Kolektiv osnovne
PTT enote Postojna
s svojimi izvršnimi enotami na področju Ilirske Bistrice in Postojne
iskreno čestita ob delavskem prazniku 1. maju

Puž Stanko
KLJUČAVNIČARSTVO
Ilirska Bistrica
iskrene čestitke vsem poslovnim prijateljem in prebivalcem občine ob delavskem prazniku 1. maju

---

Gostilna TOMŠIČ
gostilna URBANČIČ
K N E Ž A K
vsem delovnim kolektivom in prebivalcem komune iskrene čestitke ob delavskem prazniku 1. maju

---

KOLEKTIV GOSTIŠČA
MAŠUN
IN GOSTILNA
AMBROŽIČ – BAČ
čestitata vsem delovnim kolektivom in prebivalcem komune ob delavskem prazniku 1. maju

---

KOLEKTIV
Kino podjetja
ILIRSKA BISTRICA
vsem prebivalcem občine, delovnim kolektivom in obiskovalcem kina iskrene čestitke k delavskemu prazniku 1. maju

---

KOLEKTIV
OSNOVNE
ŠOLE
DRAGOTINA KETTEJA
ILIRSKA BISTRICA
iskreno čestita vsem prebivalcem komune in delovnim ljudem ob delavskem prazniku 1. maju

---

GOSTILNA
PRI ACOTU
P O D G R A D
vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju

---

Surina Andrej
Jelšane in
Andrej Urbančič
Ilirska Bistrica, gostilni v Jelšanah in v Ilirski Bistrici
čestitata vsem prebivalcem, delovnim kolektivom in poslovnim prijateljem ob delavskem prazniku 1. maju

---

KOLEKTIV
LEKARNE
Ilirska Bistrica
vsem prebivalcem občine in delovnim kolektivom iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju

Razglas

Oddelek za gospodarstvo Skupščine občine Il. Bistrica — referat za gozdarstvo je izdal v smislu 1. člena uredbe o sečnji gozdnega drevja (Uradni list LRS št. 26/59) naslednji razpis:

Lastniki, koristniki in upravitelji zasebnih gozdov lahko v roku od 1. aprila 1964 do 31. maja 1964 vložijo prošnjo oziroma priglasitev za sečnjo gozdnega drevja za leto 1965.

Prošnje oziroma priglasitve za sečnjo se vlagajo na sedežih gozdnih revirjev ali gozdnih obratov Gozdnega gospodarstva Postojna, v katerih območju so gozdovi zasebnih lastnikov. Gozdni revirji in gozdni obrati bodo dali vlagateljem potrebna pojasnila glede samega postopka priglasitve za sečnjo v okviru obstoječih predpisov za kooperante in nekooperante.

Gozdno gospodarstvo priporoča vsem lastnikom in koristnikom zasebnih gozdov, ki nameravajo v letu 1965 izvršiti sečnjo, da v razpisanem roku vložijo priglasitve za sečnjo, kar bo omogočilo pravočasno in strokovno izvedbo odkazovanja ter izpolnitev obveznosti do družbe.

KOLEKTIV

Gozdnega gospodarstva Postojna

Z OBRATI V ILIRSKI BISTRICI IN KNEŽAKU

vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem na področju Postojne, Cerknice in Ilirske Bistrice iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju!

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

SOČA Koper

se priporoča za obisk v svoji novi urejeni poslovalnici v Ilirski Bistrici, kjer bodo našli potrošniki veliko in lepo izbiro industrijskega blaga — vsem prebivalcem občine, delovnim kolektivom in svojim poslovnim prijateljem iskreno čestita ob delavskem prazniku — 1. MAJU!

Kolektiv industrije plastičnih mas in umetnih smol

IPLAS KOPER

z obrati v Podgradu

vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju

---

KOLEKTIV
Komunalnega podjetja
ILIRSKA BISTRICA

izdeluje vse vrste opečnih izdelkov, cementne cevi raznih dimenzij od 10 do 40 cm, opravlja mletje vseh vrst kamenja in oskrbuje z vodo ter opravlja druge komunalne usluge

Vsem poslovnim prijateljem in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku 1. maju

---

KOLEKTIV

Splošno trgovskega podjetja
POSTOJNA

s svojimi poslovalnicami

vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim ljudem in prebivalcem iskrene čestitke ob delavskem prazniku 1. maju

---

STANISLAV TREBEC

AVTOPREVOZNIK

ILIRSKA BISTRICA

vsem poslovnim prijateljem in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku 1. maju

---

TURISTIČNO DRUŠTVO
Ilirska Bistrica

ISKRENE ČESTITKE OB DELAVSKEM PRAZNIKU 1. MAJU

Društvo inženirjev in tehnikov

ILIRSKA BISTRICA

vsem prebivalcem komune, delovnim ljudem in svojim članom iskreno čestita ob delavskem prazniku — 1. maju

---

GOSTILNA

PERKAN FRANC

Ilirska Bistrica

vsem prebivalcem občine, delovnim kolektivom in poslovnim prijateljem iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju

---

GRK MIRO

GUMIFAKT

ILIRSKA BISTRICA

vsem poslovnim prijateljem in prebivalcem občine iskreno čestita ob delavskem praziku — 1. maju

---

IVAN KAIČ

IZDELOVALEC PREDMETOV IZ PLASTIČNE MASE

ILIRSKA BISTRICA

čestita vsem delovnim kolektivom, svojim poslovnim prijateljem in prebivalcem občine k 1. maju — mednarodnemu prazniku dela!

Zavod za zaposlovanje delovne sile - Postojna

IZPOSTAVA ILIRSKA BISTRICA

iskreno čestita vsem prebivalcem občine in delovnim kolektivom k 1. maju — mednarodnem prazniku dela!

STANOVANJSKI SKLAD

občine ILIRSKA BISTRICA

iskreno čestita k 1. maju — prazniku dela!

KOLEKTIV TRGOVSKO-GROSISTIČNEGA PODJETJA

Ilirija

ILIRSKA BISTRICA

vsem svojim odjemalcem, prebivalcem komune in delovnim kolektivom iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju!

Kmetijsko - industrijski kombinat

ILIRSKA BISTRICA

S SVOJIMI OBRATI

vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. MAJU!

GROSISTIČNO-DETAJLISTIČNO TRGOVSKO PODJETJE

Preskrba

S E Ž A N A s svojimi poslovalnicami na ilirskobistriškem področju, Reki in Sežani

vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. MAJU!

KOLEKTIV

SUROVINE Maribor
obrat ILIRSKA BISTRICA

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN PREBIVALCEM OBČINE ISKRENO ČESTITA OB DELAVSKEM PRAZNIKU I. MAJU

KOLEKTIV
KMETIJSKE ZADRUGE

4. JUNIJ

ILIRSKA BISTRICA

vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku 1. maju

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE

»TOPOL«

ILIRSKA BISTRICA

PROIZVAJA:
plemenite in slepe furnirje vseh vrst domače in eksotične, mehki in trdi rezani les, embalaže za sadje in zelenjavo, pohištvo in lesno galanterijo.

KUPUJE:
vse vrste hlodovine za žago in furnir.

Vsem odjemalcem, delovnim kolektivom in prebivalcem občine iskreno čestita k delavskemu prazniku — 1. maju!

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

LESONIT

ILIRSKA BISTRICA

vsem našim odjemalcem in potrošnikom naših proizvodov, delovnim kolektivom in prebivalcem naše občine iskreno čestitamo z najboljšimi željami za čimvečje delovne uspehe ob delavskem prazniku 1. maju

DELOVNI KOLEKTIV
SPLOŠNO GRADBENEGA PODJETJA

Gradnje

POSTOJNA, OBRAT ILIRSKA BISTRICA

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN PREBIVALCEM OBČINE ISKRENE ČESTITKE OB DELAVSKEM PRAZNIKU — 1. MAJU!

GOSTILNA PRI

„Davorju"

ILIRSKA BISTRICA

na novo urejeni gostinski obrat pri SPETIČU vas vljudno vabi in se vam toplo priporoča s svojimi uslugami in z odlično istrsko kapljico. Obiščite nas in videli boste, da vam ne bo žal!

◆◆◆◆◆◆

Vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem občine iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju!

Dolgan Anica

FRIZERSKI SALON
ILIRSKA BISTRICA

vsem prebivalcem občine, delovnim kolektivom in obiskovalcem salona iskrene čestitke ob delavskem prazniku — 1. maju!

uredniški odbor glasila snežnik

VSEM SVOJIM SODELAVCEM, BRALCEM, DELOVNIM KOLEKTIVOM IN PODJETJEM ISKRENE ČESTITKE K 1. MAJU — MEDNARODNEMU PRAZNIKU DELA!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PRIMORJE

AJDOVŠČINA

S SVOJIMI OBRATI:
Ajdovščina, Anhovo, Gorica, Ilirska Bistrica, Koper, Ljubljana, Domžale, Jesenice, Postojna, Vipava in Miren pri Gorici. Izvaja vsa gradbena dela visoke in nizke gradnje kvalitetno po konkurenčnih cenah.

Delovni kolektiv iskreno čestita vsem delovnim kolektivom in vsem delovnim ljudem k 1. maju — mednarodnemu prazniku dela!

GOSTINSKO PODJETJE

Soča

s svojimi obrati:

kavarno Turist, gostilno Kolodvor, restavracijo Triglav in hotelom Zmaga vas vabi na obisk, kjer boste poceni in solidno postreženi z vsemi specialitetami po konkurenčnih cenah. Nudimo vam hotelska ležišča in ležišča v zasebnih sobah. Po želji gostov prirejamo tudi izlete v razne turistične kraje. Nudimo visokokvalitetna in izbrana istrska vina in znana kvalitetna vina vseh drugih vrst.

Obiščite nas in videli boste, da vam ne bo žal!

ELEKTRO GORICA
enota Sežana

RAJON ILIRSKA BISTRICA — *vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom in prebivalcem komune iskrene čestitke ob delavskem prazniku 1. maju*

ANTON UDOVIČ
SODAVIČARSTVO

JELŠANE

iskreno čestita vsem delovnim ljudem ilirskobistriške občine k 1. maju — mednarodnemu prazniku dela!

OBIŠČITE
ZNANO GOSTILNO

PRI ACOTU

V PODGRADU, ki vam nudi vse vrste specialitete, odlična istrska in drugá visokokvalitetna vina po konkurenčnih cenah.

PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO NAŠE ŽENE ★ PIŠEJO

BOLNIŠNICA ZALESJE

Boršt — mešani gozd v srcu Brkinov. Pozimi daje drva okoliškim kmetom in ko v jeseni padejo prve slane, grabijo v njem steljo za živino. V vojni je služil drugačnim namenom. V njem so bile kurirske postaje in bolnišnica Zalesje. Bolnišnica je obstajala približno 1 leto. Lesena baraka, na eni strani napol v zemlji. V njej je doktor Mišo operiral ob karbidni luči. Brez mamil in z navadnim nožem je amputiral ranjenemu partizanu nogo. Operacija se mu je vselej posrečila. Bolnišnica je bila v oskrbi deklet in žena iz bližnjih vasi, vendar največ iz Ostrožnega brda. Poleg hrane, perila, cigaret, knjig, odej in blazin smo prinašale sanitetni material, ki je prihajal po vezi celo iz Trsta. Na določenem mestu so nas čakali kurirji. Ko smo zložile iz košar, kar smo prinesle, smo jim postregle še z novicami. Tako je bilo slednji dan. Kruh se je po hišah pekel le za partizane in zaman so se otroci poželjivo ozirali po njem. Še toplega smo zavile in odnesle. Spominjam se tudi, da je dekle sezulo edini par nogavic, ki jih je imelo, da bi jih dalo kurirju, ki so mu na bosi nogi plesali preveliki čevlji.

Nekega hladnega jutra v pozni jeseni, ko se je noč izgubljala, so bolnišnico napadli Nemci. Bila je izdana. Nemci so se bližali v polkrogu. V hipu, kot bi z očmi trenil, se je bolniško osebje znašlo. Junaki, katerih imena bodo za vselej zapisana v naših srcih! Naglo so ukrepali. Vsi do zadnjega so o pravem času zapustili barako. Poskrili so se pod gosto robidovje in založili z listjem. Rešili so se vsi. Nemcem je ostala gola baraka, ki so jo v nemočnem srdu zažgali. Še isti dan so prišli ranjenci in bolniki pod okrilje V. bataljona VDV. Bili so na varnem, čeprav pod milim nebom. Tu so ostali še nekaj časa, kmalu so jim preskrbeli drugo zatočišče izven nevarnega področja.

IZPOD rešeta

— *Glej, glej Ivan, že prihajajo v naše mesto prvi turisti in to celo iz Afrike...!*

ze se slačet. Ta pruostor dejlajo več ani dvej lejti, kuker de bi dejlali an nebotičnek. Pred kratkem pa so možje u Bistrci zvejdli, de pride ljes u Bistrc ana nemška raprezentacija od košarke. No, uorti se ne buojo preoblačevali tom zad ze grmam, ku naši in gljedi hudiča, do prvega maja muore bet vse prpravljenu ze se slejčt. Zetu bi jest predlagou in magari zehtevou, de bi pr nos kej pridnu izkoriščevali ta patjent. Povabmo kje ze poljetne mejsce koke tuje plavače, pa buomo kor prjec zeflikali bazen. Ne Svenščake pa tudi lohku povabmo kocga tujga človejka, ki rad lazi po hribeh, pa buo ajnscvajdraj postavljen tisti dum, ki ga gradimo s tako martro. Al pa straništča po naših lokaleh bi se dala glih toku urjedet po tem patjenti. Čeu sm, de imajo na Angleškem use moguoče klube, med katermi je prou posjebnu znon tisti od prjatlu javnih straništč. Dejmo jeh povabet pa buomo u anem mjesci imejli toku lejpe tiste prostuore, de buomo rajši tom pili kofje, kukr pa za kokem bankam. Ku buo tu toku urejenu, pa povabte še mjene, nejsi bou ne straništče al pa magari zad ze bonk.

Kaj je povejdou Bezačov Frane?

Ta zadnji buot ku ste me djenli u cajtenge, prouzeprou je blu tu obanem ta prvi buot, ste mi pokvarli muoje duobro imje. Jest se pišem Bezač zetu, ki u usako

Streha v občinskem provizoriju pušča, uslužbenci pa prepevajo: Koľkor kapljic, toľko točk...

stvar drjegnem al bezam, če nej kej prou. Že stu in stu lejt je muoj rud rud Bezačov, mende so že muoji pradedi bezali po rečejh, ki se jeh prouzeprou nejso neč tikale. No, jenu to navado sm tudi jest obdržou, toku da ne muorem mimu nobjene stvari, de se ne bi ob njuo obregnu. Ne muorem videt nanku posa, če grje čez cejsto tom, kjer nejso namalane tiste bejle luojtre. No, ku smo glih per tisteh prehuodeh in per poseh, mislem, de buojo kmali samu še posi z njihovem nusam zevuohali, ki se lohku huodi čez cejsto, ker videt nej več neč.

Zadneč sm biu spjet ankrat na občini, ki sm šou jeskat tapetinuosemdesjetu potrdilu za gradbenu dovolenje, in po useh teh puoteh sm teu poplahnet suhu grlu. Teu sm jet u Turist, ma kaj, ku nejsm mogu čez cejsto! Namalanu nej blu neč, pa še an miličnek od promjeta je stou tom unkrej cejste in me je gljedou toku nejkoku sumnivu, da me je u strahi primlu, de bi mi nečkor povejdou, de sem lejta taužentdevejtstopjetinštirdesjet zetoju dvajsti kil krompirja od obvjezne oddaje. Ma ze nje si omadeževat poštjenu imje, sm jo rajši mahnu kje proti Kosjezam. Tom zad ze občino bi si kmali restrgou hlače, ku sem plejzou čez ane planke, ki ne vejm, zekaj so jih postauli, ma bom uprašov naše živinorejce. No in toku sm rajši per Grhčeti spiu an kvartin al pa tudi dva, ki je bulše vinu. In toku je uostou tisti od promjeta z dugem nusam, Turist pa brez muojeh soldu.

Muoj fantina, ki je neudušen ze šport, mi je uni dan pravu nejkej zenimiuga, koku de so bistrški košarkarji pršli do prostuora

kino

MAJ

1.—2. sovjetski barvni kozmonavtični film: POT V VSEMIRJE (Drugi polet v vesolje Germana Titova s sputnikom Vostok 2). Predvajamo oba dneva ob 10. uri dopoldne. Cena znižana — mladina in vojaki 70 din, odrasli 90 din. Brez sedežnih številk; 1.—2. francoski zgodovinski kinemaskopski barvni film: AUSTERLITZ. Zaradi dvakratne dolžine filma predvajamo oba dneva ob 16 in 20. Cena vstopnic dvakratna. Trajanje filma nad tri pol ure; 3. zahodnonemški VV barvni film: SKRIVNOSTI Y; 4.—5. zahodnonemški revijski kinemaskopski barvni film: PESEM O PISANEM BALONU (revija na ledu, izredni program); 6.—7. francoski zabavni film: TATOVI VELIKEGA SRCA; 9.—10. madžarski VV barvni zgodovinski film: LELA IN GABOR (zgodba iz 16. veka); 11.—12. italijanski ljubavni kinemaskopski barvni film: PRIGODBE ZIMSKIH POČITNIC (izredni program); 13.—14. italijanski zabavni film: AS ASOV; 16.—17. italijanski ljubavni film MRK; 18.—19. nemški barvni vedri film: NISEM CASANOVA (izredni program); 20. sovjetski nagrajeni film z zlatim levom v Benetkah in nagrado za režijo v San Franciscu: IVANOVA MLADOST; 21. jugoslovanski VV akcijski film: ČLOVEK S FOTOGRAFIJE; 23.—24. ameriški barvni film: NUNA; 26. ameriški barvni Disneyjev film iz živalskega sveta na južnem in severnem tečaju: BELA DIVJINA. Predvajamo ob 10 dopoldne in ob 18. uri. Cena vstopnic znižana, 70 din za vse, brez sedežnih številk; 27.—28. slovenski VV film: PLES V DEŽJU; 30.—31. ameriški barvni kinemaskopski vestern film: SEDEM VELIČASTNIH.

Glasilo SNEŽNIK izhaja enkrat mesečno. Izdaja ga občinski odbor SZDL Il. Bistrica — urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Jože Keuc, člani uredništva: Franc Munih, Miroslava Lavrenčič, Fani Fatur, Tone Guštinčič, Ivan Šuštar, Hugon Debevc in Milko Princ. Tehnični urednik: Janko Novak. Tisk »Kočevski tisk«, Kočevje. Letna naročnina za tuzemstvo 240 dinarjev, za inozemstvo 1,5 $ ali 800 dinarjev. Tekoči račun pri NB v Ilirski Bistrici št. 602-12-638-41. Rokopisov in risb ne vračamo.